

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

فارسی اول دبستان

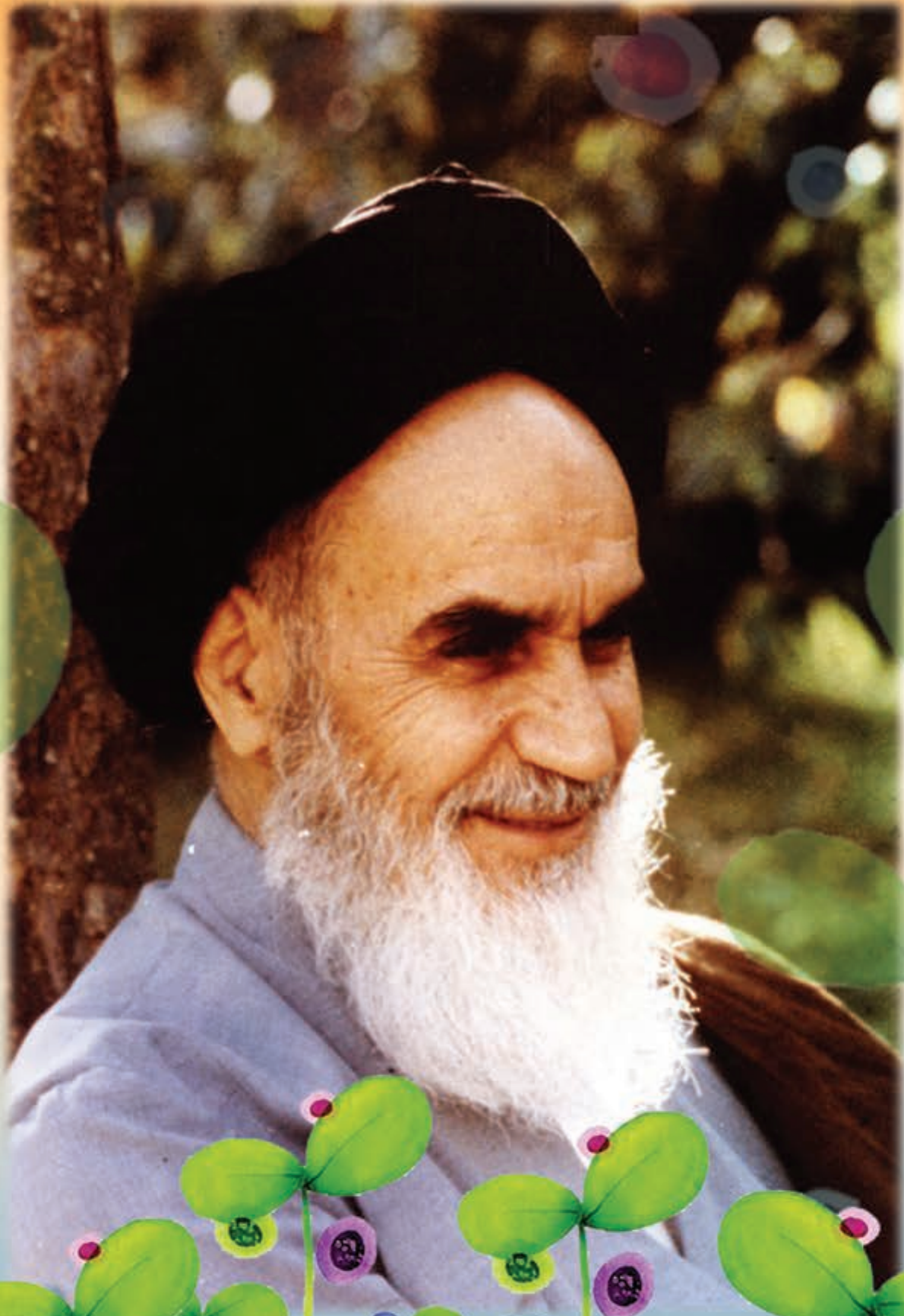

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:	فارسی - اول دبستان - ۱۱۰۳۱
پدیدآورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:	فریدون اکبری شلدره، فردوس حاجیان، حسین قاسم‌پورمقدم، حسن ذوالفقاری، مصطفی رحمان‌دوست، محمدرضا سنگری، عبدالرحمان صفارپور، غلامرضا عمرانی، گلزار فرهادی و شهین نعمت‌زاده (اعضای گروه تألیف)
مدیریت آماده‌سازی هنری:	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی:	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری و طراح جلد) - سیدعلی موسوی (طراح گرافیک) - سیدعلی موسوی و مهناز خسرو پناه (صفحه‌آرا) - محمدحسین تهرانی، مانا نبوی فرهمند، الهه اسماعیل‌زاده، سیاوش ذوالفقاریان، علی خدایی، سحر حقگو، زنده‌یاد علی عامه‌کن، امیر نساجی، اکبر افشار، مرضیه سرمشقی، زهرا فلاحی، حمیدرضا بیدقی، شیوا ضیایی، تارا کاوندی، زنده‌یاد علی نامور، علی نورپور، محمد حسین سروش، مهدیه صفایی‌نیا، ثمین صبور، فرید نیک‌سروش، سیدعلی موسوی و مجید ذاکری یونسی (تصویرگران) - کامران انصاری (طراح خط راپانه‌ای) - حمید ثابت کلاچاهی، ناهید خیام‌باشی، شاداب ارشادی، نوشین معصوم‌دوست و زهرا محمدنظامی (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان:	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
ناشر:	تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۰۹۳-۷۷۳۳۹ دورنگار: ۰۹۷-۷۷۳۳۹، صندوق پستی: ۴۹۷۹-۱۱۱۵۵
چاپخانه:	شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ:	چاپ چهاردهم ۱۴۰۳
	برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه‌ی فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه‌ی فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

امام مهربان

فهرست

■ مقدمه

■ بخش ۱: نگاره‌ها

- ۱- به خانه‌ی ما خوش آمدی
با هم بخوانیم (خدای مهربان)
- ۲- بچه‌ها، آماده!
- ۳- یک و دو و سه، راه مدرسه
- ۴- به مدرسه رسیدیم
با هم بخوانیم (راه مدرسه)
- ۵- از کلاس ما چه خبر؟
- ۶- بازی، بازی، تماشا
- ۷- به به چه روستایی!
با هم بخوانیم (سبز و سبز و سبز)
- ۸- چه دنیای قشنگی!
- ۹- در مسجد محله
- ۱۰- نوروز در خانه‌ی ما
با هم بخوانیم (انار)

■ بخش ۲: آموزش نشانه‌ها (۱)

- درس اوّل آ - ب ب
- درس دوم ا - د
- با هم بخوانیم (مهربان‌تر از مادر)
- درس سوم م - م - س س
- درس چهارم او - و - ت ت
- درس پنجم ر - زن
- با هم بخوانیم (زردآلو)
- درس ششم ای - ی - ای - ز
- با هم بخوانیم (ای ایران)
- درس هفتم ا - ا - ه (ن) ه - ش ش
- درس هشتم ی - ی - ا - ا
- درس نهم ک - ک - و
- درس دهم پ - پ - گ گ
- درس یازدهم ف - ف - خ خ

- ۶۳ با هم بخوانیم (ما کودکانیم)
- ۶۴ درس دوازدهم ق - ق - ل ل
- ۶۷ درس سیزدهم ج - ج - استثنا
- ۷۰ درس چهاردهم ه - ه - ه - ه - چ چ
- ۷۳ با هم بخوانیم (جشن در آسمان)
- ۷۴ درس پانزدهم ژ - خوا

■ روان خوانی

- ۷۸ - قرآن
- ۷۹ - میهن ما

■ بخش ۳: آموزش نشانه‌ها (۲)

- ۸۱ درس شانزدهم در بازار «تشدید»
- ۸۴ درس هفدهم صدای موج «ص ص»
- ۸۵ - سفر دل‌پذیر «ذ»
- ۸۷ با هم بخوانیم (دریا)
- ۸۸ درس هجدهم علی و معصومه «ع ع ع ع ع»
- ۹۰ - مثل خورشید «ث ث»
- ۹۲ درس نوزدهم حلزون «ح ح»
- ۹۴ با هم بخوانیم (...)
- ۹۵ درس بیستم رضا «ض ض»
- ۹۶ - خاطرات انقلاب «ط»
- ۹۹ با هم بخوانیم (جشن بهمن)
- درس بیست و یکم
- ۱۰۰ - لاک پشت و مرغابی‌ها «غ غ غ غ غ»
- ۱۰۳ درس آزاد محل زندگی من
- ۱۰۴ درس بیست و دوم پیامبر مهربان «ظ»
- ۱۰۷ با هم بخوانیم (پیغمبر ما)
- ۱۰۸ - جدول الفبای فارسی

■ روان خوانی

- ۱۱۰ - شادیم و پاک و خندان
- ۱۱۱ - چهار فصل
- ۱۱۳ - داستان...
- ۱۱۴ نیایش

- ۲
- ۴
- ۵
- ۷
- ۹
- ۱۱
- ۱۲
- ۱۴
- ۱۶
- ۱۸
- ۱۹
- ۲۱
- ۲۳
- ۲۵
- ۲۷
- ۳۰
- ۳۳
- ۳۴
- ۳۷
- ۴۰
- ۴۳
- ۴۴
- ۴۷
- ۴۸
- ۵۱
- ۵۴
- ۵۷
- ۶۰

خدای مهربان را سپاس می‌گوییم که در پی جهش به سوی تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز توجّه به چهارچوب برنامه‌ی درسی ملی، به بازنگری برنامه‌ی درسی فارسی و باز تولید محتوای درس فارسی بپردازیم و کار تهیه، سازماندهی و طراحی ساختار و محتوای کتاب درسی و دیگر موادّ بسته‌ی آموزشی را به فرجام برسانیم. امیدواریم آموزش این برنامه، سبب شکوفایی استعداد های نوآموزان و رشد و بهبود فرایند آموزش عمومی میهن اسلامی گردد. برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی دبستان و به‌طور خاص، کتاب فارسی «بخوانیم و بنویسیم» پایه‌ی اول، که حدود یک دهه در چرخه‌ی آموزش رسمی کشور حضور داشت؛ اینک بر بنیاد یافته‌ها و اندوخته‌های کارشناسان و تجربه‌های علمی و آموزشی همکاران و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت سراسر ایران عزیز، فرصت تولّد دوباره یافت؛ به‌همین سبب از فرصت فرخنده‌ی فراهم آمده، استقبال کردیم و کوشیده‌ایم با بهره‌گیری از دیدگاه‌های مختلف و کاربست نیکوترین آن‌ها، در همه‌ی عناصر ساختاری و محتوایی برنامه، بازنگری و اصلاحات و تغییرات بایسته؛ صورت گیرد.

توجّه به نیازهای کودکان عزیز و رعایت واژگان پایه‌ی زبان آموزان، متناسب با میزان درک و دریافت آنان، و نیز درخواست‌های آموزگاران گرامی، در تمام فراز و فرودهای این تغییرات، پیش روی ما بوده است.

برای کمک به فرایند یاددهی-یادگیری و بهبود آموزش و بهره‌وری نیکوتر، توجّه شما همکاران ارجمند را به نکات زیر، جلب می‌کنیم:

۱- محتوای برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی دبستان، با توجّه به مهارت‌های زبان، در دو پهنه سازماندهی شده است: الف) کتاب فارسی (مهارت خواندن) ب) کتاب نگارش فارسی (مهارت نوشتن) کتاب مهارت خواندن در آموزش بر روش کلی و کتاب مهارت نوشتن، بر روش جزئی تأکید دارد اما با توجّه به نگاه تلفیقی، در مراحل از آموزش به فراخور محتوا، به هر دو روش توجّه شده است.

۲- این برنامه بر پایه‌ی مهارت‌های گفتاری (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، تفکر و استدلال) و مهارت‌های نوشتاری (دست‌ورزی، رونویسی، کلمه‌نویسی، جمله‌نویسی، بندنویسی و املا و...) سازماندهی شده است.

۳- کتاب فارسی (مهارت خواندن) با نگاره آغاز شده است؛ این بدان معناست که گام نخست در آموزش زبان، پرورش سواد بصری به همراه رشد سواد شنیداری است که با دست‌ورزی‌هایی همراه شده است. در پی تقویت چشم و گوش و ماهیچه‌های دست و رشد توانایی‌های فراگیران، آموزش نشانه‌های خطّی زبان آغاز می‌شود. دانش آموزان پس از آشنایی با شکل نوشتاری نشانه‌ها و کلمه‌ها، در کتاب نگارش از نمونه‌ی تحریری آن‌ها، بازنویسی و نمونه‌برداری می‌کنند. برای پویاتر کردن آموزش و ژرفا بخشی و ماندگارسازی آموخته‌ها، توصیه می‌شود از روش‌های فعال، مشارکتی و همیاری استفاده شود تا دانش آموزان، برای شکوفایی تفکر و پرورش استعدادهای خود در جریان یاددهی-یادگیری، نقش اثر بخش تری داشته باشند.

۴- برای تقویت توانایی املا و خواندن دانش آموزان، در سازماندهی محتوا، سه نوع خط به کار گرفته شده است: الف) خط خوانداری که سرمشق خواندن شاگردان است و همان خطّی است که معمولاً همه‌ی کتاب‌های کودکان به آن خط نوشته و چاپ می‌شود.

ب) خطّ نوشتاری که سرمشق نوشتن دانش آموزان است و خطّی است که متن درس‌ها با آن نوشته شده است.

پ) خطّ تحریری که شعرهای کتاب با آن نوشته شده است.

۵- لازم به یادآوری است آن‌چه در ارزش‌یابی املا باید مورد توجّه باشد، درست‌نویسی شکل املائی کلمات است، نه نوع خطّ آن‌ها.

۶- یکی از درس‌های کتاب، «درس آزاد» است. تهیه‌ی محتوای مناسب برای این درس، به‌عهده‌ی معلّمان محترم و دانش آموزان عزیز گذاشته شده است تا با توجّه به نیازهای منطقه‌ای، ضرورت‌های فرهنگی و آداب و رسوم محلی، به تولید آن اقدام نمایند. رعایت عناصر ساختاری درس و هماهنگی با دیگر درس‌ها، لازم است.

۷- در پایان بخش دوم و سوم، «روان خوانی» آمده است. در تهیه و تدوین و گزینش واژگان این متن‌ها به میزان پیشرفت زبان آموزی دانش آموزان، با دقّت فراوان، توجّه شده است؛ از این رو، تکرار و تمرین در خوانش این متن‌ها، به رشد مهارت خواندن و پرورش توانایی درک آنان کمک خواهد کرد.

۸- برای ایجاد هماهنگی بیش‌تر در زمینه‌ی خوانش صحیح اشعار کتاب رمزینه‌های سریع پاسخ در کنار آن‌ها گنجانده شده است

که بهره‌گیری از آن سبب تقویت قوه‌ی شنیداری و پرورش ذوق و ایجاد تنوع و نشاط در فراگیران خواهد شد. دانش‌آموزان با اسکن کردن رمزینده‌ها و گوش دادن به متن شنیداری شعرها، لحن مناسب و خوانش درست را نیز می‌آموزند.

۹- ارزش‌یابی توصیفی، فرصت مناسبی را برای شناسایی دقیق توانایی و استعدادها و فراگیران فراهم می‌آورد. برای بهره‌گیری کارا تر از این شیوه، لازم است از آغاز سال ابزارهای مناسب، همچون آزمون‌های عملکردی، کارپوشه‌ها و سیاهه‌ی رفتار تهیه گردد تا بازخوردهای توصیفی، به هنگام و بجا ثبت و ارائه گردد.

۱۰- با توجه به اینکه سازمان‌دهی محتوایی و برنامه‌ریزی آموزش زبان، بر بنیاد نیازهای دانش‌آموزان و قابلیت ذهنی و توانایی‌زبانی آنان و با تکیه بر مبنای علمی و تجربه‌های کارشناسان، صورت پذیرفته است، لازم است آموزگاران گرامی و اولیای محترم مدارس به کتاب درسی و رعایت برنامه‌های آموزشی آن، پای‌بند باشند و از تحمیل کتاب‌های کمک‌درسی به فرزندان عزیز، خودداری فرمایند. ۱۱- برای گسترش فرهنگ مطالعه و پرورش روحیه‌ی کتاب‌خوانی، به معلمان عزیز، توصیه می‌شود به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که در هر فعالیت «کتاب‌خوانی»، یک کتاب مناسب با این گروه سنی، در کلاس خوانده شود.

۱۲- جمله‌های کوتاه، گویا و پرمایه که در پیشانی بخش‌ها گنجانده شده‌اند، اگرچه با زبان آموزی پیوندی مستقیم ندارند، از دید محتوایی کاملاً با آموزه‌های فرهنگی- تربیتی و اهداف آموزشی کتاب، در آمیخته و آگاهانه انتخاب شده‌اند؛ بنابراین لازم است آموزگاران محترم با درنگ در پیام آن عبارات، زمینه‌ی گفت‌وگوی دانش‌آموزان را نیز فراهم آورند.

۱۳- برنامه‌ی زمان‌بندی آموزش این کتاب، فقط برای هماهنگی بیش‌تر و ایجاد هم‌نوایی در جریان آموزش عمومی کشور، تهیه و تدوین شده است و جنبه‌ی پیشنهادی دارد، به همین سبب در مناطق مختلف، با توجه به شرایط آب و هوایی و بافت اقلیمی، به تشخیص کارشناسان آموزش ابتدایی استان‌ها و هماهنگی با دفتر تألیف کتاب‌های درسی قابل انعطاف و تغییرپذیر است. چشم به راه دیدگاه‌های ارزنده‌ی شما خواننده‌ی ارجمند هستیم.

برنامه‌ی پیشنهادی آموزش کتاب فارسی

ماه	هفته	هفته‌ی اول	هفته‌ی دوم	هفته‌ی سوم	هفته‌ی چهارم
مهر	نگاره‌ی ۱-۲	نگاره‌ی ۳-۴	نگاره‌ی ۵-۶-۷	نگاره‌ی ۸-۹-۱۰	
آبان	درس ۱ آ-ب	درس ۲ ا-د	درس ۳ م-س	درس ۴ او-ت	
آذر	درس ۵ ر-ن	درس ۶ ای-ای-ز	درس ۷ ا-ه-ه-ش	درس ۸ ی-ا	
دی	درس ۹ ک-و	درس ۱۰ پ-گ	درس ۱۱ ف-خ	درس ۱۲ ق-ل	
بهمن	درس ۱۳ ج-ا-استثنا	درس ۱۴ ه-ه-ه-چ	درس ۱۵ ژ-خوا	روان‌خوانی	
اسفند	درس ۱۶ تشدید	درس ۱۷ ص-ذ	درس ۱۸ ع-ع-ث	درس ۱۹ ح	
فروردین	-	-	درس ۲۰ ض-ط	درس ۲۱ غ-غ-زاد	
اردیبهشت	درس ۲۲ ظ	روان‌خوانی	مرور و تمرین	مرور و تمرین	

گروه زبان و ادب فارسی / دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

نظرسنجی کتاب‌درسی

* به پدر و مادر خود نیکی کنید.
قرآن کریم

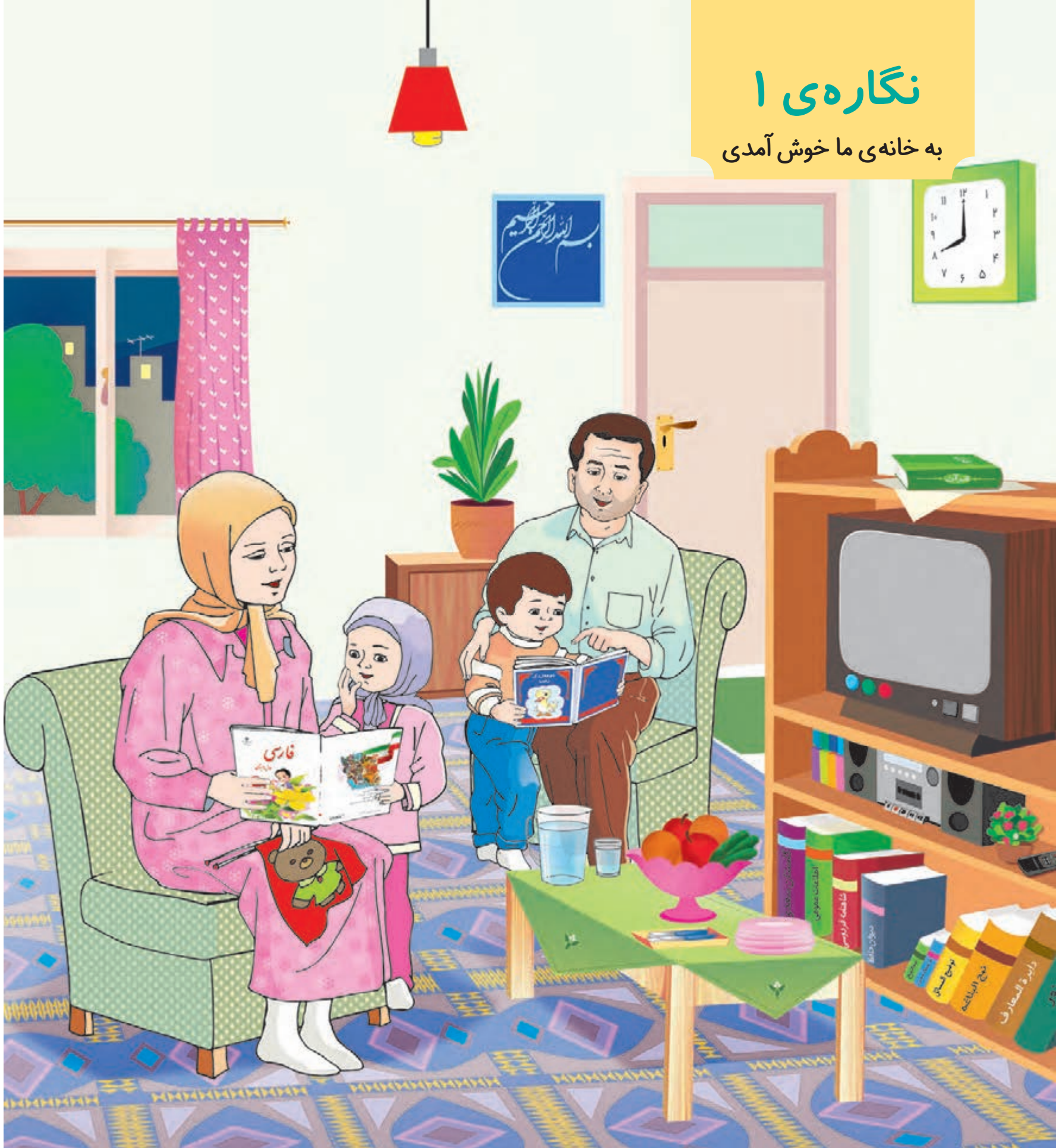
بخش ۱

نگاره‌ها

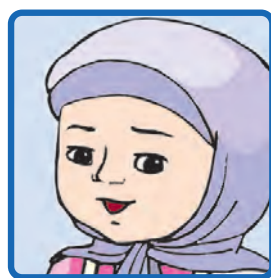

نگاره‌ی ۱

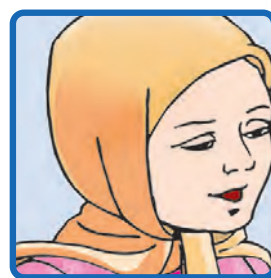
به خانه‌ی ما خوش آمدی

آمین

آزاده

مادر

بابا

بین و بگو

گوش کن و بگو

- در تصویر چه چیزهایی می بینی؟
- هر یک از اعضای خانواده چه می کنند؟

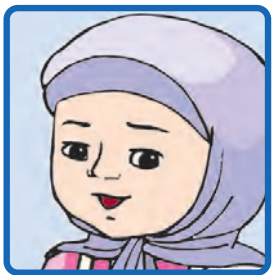
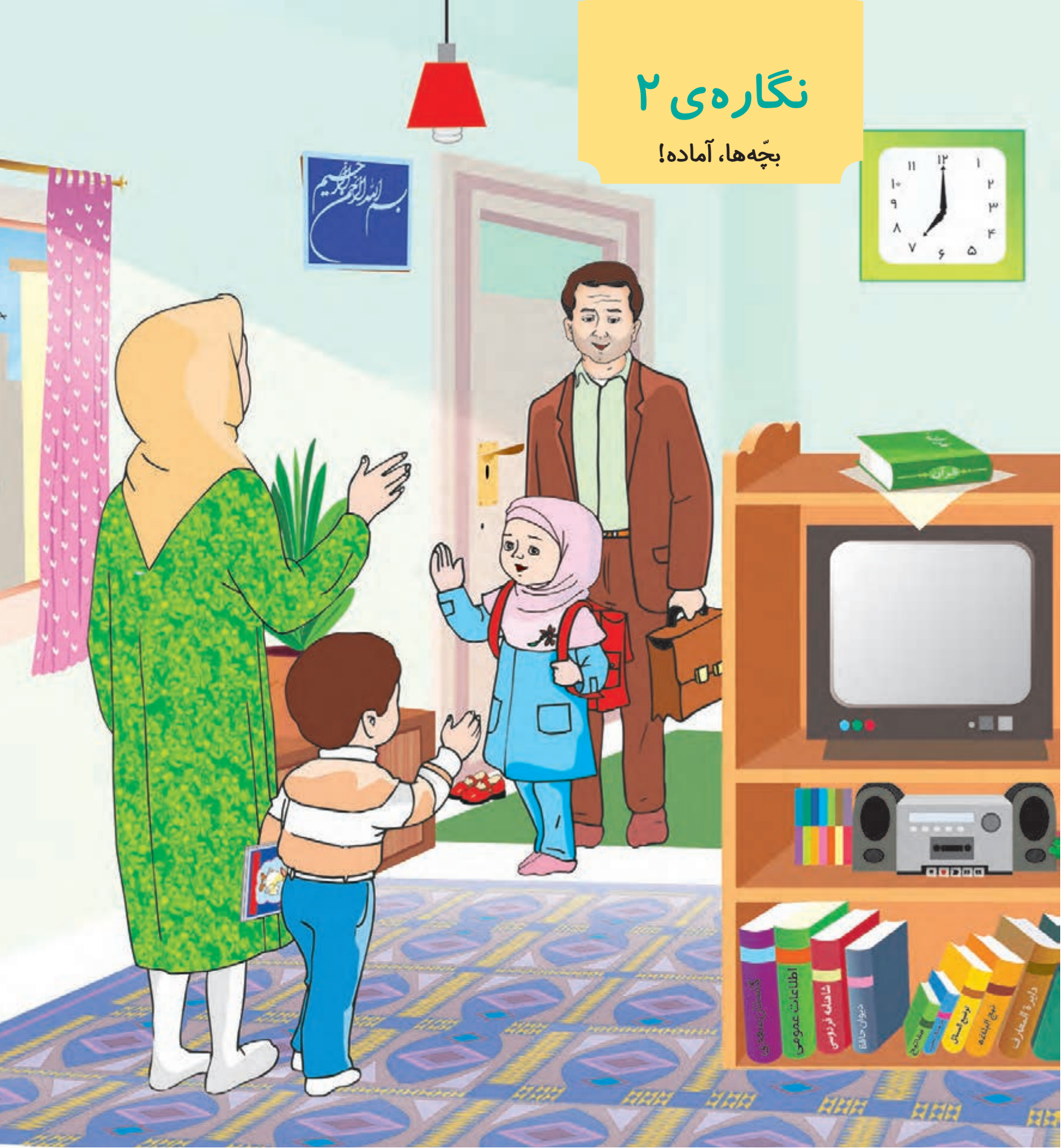
خدای مهربان

دست می‌برم پیش خدا	با این دو دست کوچکم
دُعا کنم، دُعا، دُعا	با دل پاک و روشنم
بشنو دعاهای مرا	باز ای خدای مهربان
دُعا به شادی بابا	دُعا برای مادرم
به جان ما وفا بده	به خانه‌ها صفا بده

پروین دولت آبادی

نگاره‌ی ۲

بچه‌ها، آماده!

آزاده

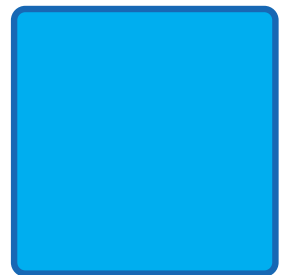
کیف

کفش

کتاب

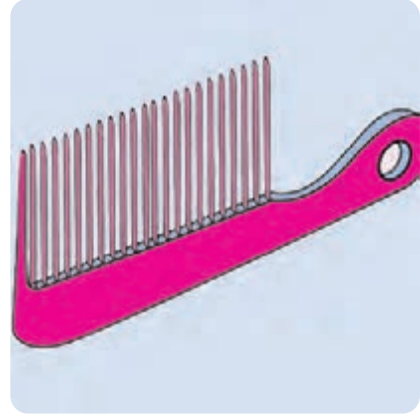
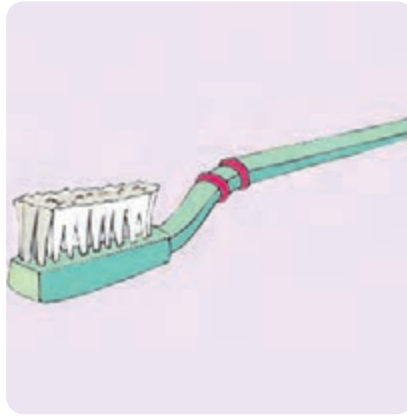
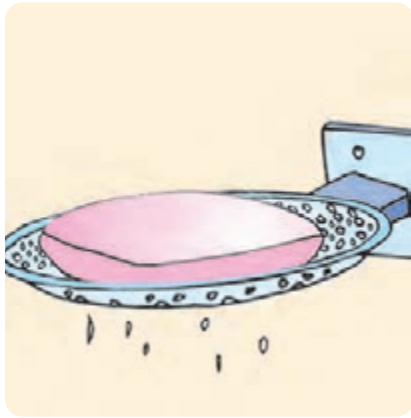

آبی

ببین و بگو

● کدام تصویر به کدام تصویر مربوط است؟

گوش کن و بگو

● اسم چند چیز را در تصویر بگو.

● هر کدام از اعضای خانواده مشغول چه کاری هستند؟

نگاره‌ی ۳

یک و دو و سه، راه مدرسه

مدرسه

۷

مسجد

آزاده

آب

ببین و بگو

گوش کن و بگو

- در خیابان چه چیزهایی می بینی؟
- مأمور راهنمایی چه کارهایی انجام می دهد؟

کتاب خوانی

- یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره‌ی ۴

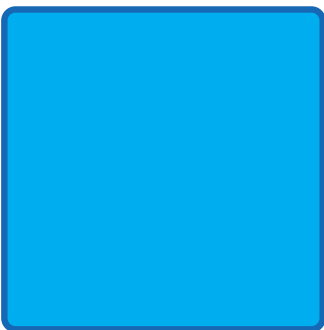
به مدرسه رسیدیم

مُدیر

مَدْرَسَه

آبی

کِتَاب

آب

کلاس

بگرد و پیداکن

- کلاس، آبی، کتاب، لیوان، توپ، مدیر

گوش کن و بگو

- در تصویر چه چیزهایی می بینی؟
- بچه ها در حیاط مدرسه چه کارهایی انجام می دهند؟
- پرچم ایران چه رنگهایی دارد؟

با هم بخوانیم

راهِ مدرسه

مادرم	شانه	زده	باز هم موی مرا
نقش	پروانه	زده	روی پیراهن من
*			
کیف	زیبای	مرا	مادرم داده به من
همه چیز و همه جا			هست امروز قشنگ
*			
می‌سپارد	به	خدا	پدرم باز مرا
دستِ پُر	مهرش	را	می‌کشد بر سرِ من
*			
خنده	مهمان	شده	است همه
به دبستان	شده	است	موقعِ رفتنِ من

افسانه شعبان نژاد

نگاره‌ی ۵

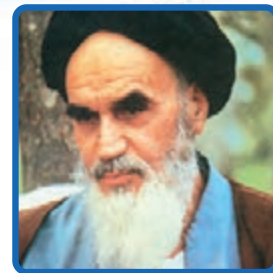
از کلاس ما چه خبر؟

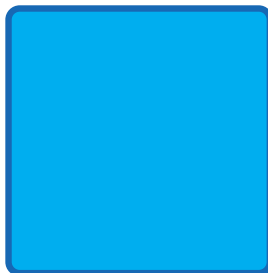
مداد

پرچم

امام

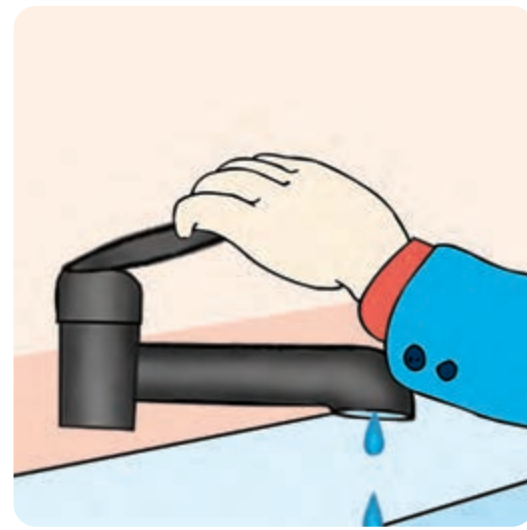
آبی

نیمکت

میز

بگرد و پیدا کن

- گل، امام، گلدان، میز، دست، نیمکت، آموزگار، مداد

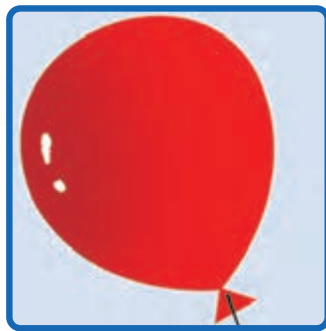
گوش کن و بگو

- در کلاس چه می بینی؟
- جای تصویر امام و رهبر کجاست؟
- روی میز معلم، چه چیزهایی می بینی؟

نگاره‌ی ۶

بازی، تماشا.

بادکنک

آب

چتر

چای

باد

تاب

بگرد و پیداکن

- آب، نیمکت، سرسره، گل، تاب، بادکنک، درخت، توپ

گوش کن و بگو

- در بوستان چه چیزهایی می بینی؟
- بچه‌ها در این بوستان، به چه بازی‌هایی مشغول اند؟

کتاب خوانی

- یکی از کتاب‌های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره ی ۷

به به چه روستایی!

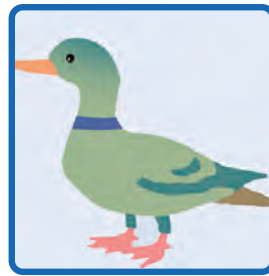
گاو

آتاق

سرو

آردک

رودخانه

عَلف

بَرَف

پُل

گوسفند

به دوستانت بگو

- اگر دیدی جوجه‌ی پرنده‌ای روی زمین افتاده است، چه می‌کنی؟
- فکر می‌کنی در تهیه‌ی نان چه کسانی همکاری می‌کنند؟

گوش کن و بگو

- در روستا چه حیواناتی دیده می‌شود؟
- کشاورز در روستا چه می‌کند؟

نمایش

- دانش‌آموزان برخی از کارهای کشاورز در مزرعه را نمایش دهند.

بگرد و پیداکن

- جوجه، خروس، اردک، بلبل، رودخانه، درخت

سبز و سبز و سبز

کوهسارها

سنگ و سنگ و سنگ

آبشارها

شُر و شُر و شُر

جویبارها

صاف و صاف و صاف

کشتزارها

سبز و سبز و سبز

چشم آفتاب

باز و باز و باز

خنده‌های آب

شاد و شاد و شاد

دور دور دور

عُصّه‌ها همه

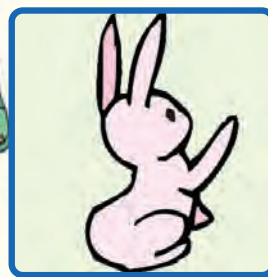
جور و جور و جور

کار و زندگی

نگاره‌ی ۸

چه دنیای قشنگی!

خرگوش

گرگ

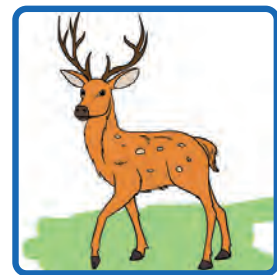
شیر

خرس

شتر

گوزن

به دوستانت بگو

- اگر به باغ وحش بروی چه کارهایی می کنی؟
- کدام یک از حیوانات باغ وحش را بیش تر دوست داری؟ چرا؟
- آیا می توانی صدای آن را تقلید کنی؟

گوش کن و بگو

- کدام یک از حیوانات گیاه می خورند؟
- کدام یک از حیوانات شاخ دارند؟

بگرد و پیدا کن

- میمون، فیل، خرس، گوزن، گرگ، خرگوش، شتر، شیر

کتاب خوانی

- یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره‌ی ۹

در مسجد محله

قرآن

مسجد

پنجره

پرده

اذان

جانماز

به دوستانت بگو

- آیا تا به حال به مسجد رفته‌ای؟ چرا؟
- اسم مسجد محل خود را بگو.

گوش کن و بگو

- مردم در مسجد چه می‌کنند؟
- داخل مسجد چه چیزهایی را می‌بینی؟

نمایش

- بچه‌ها وضو گرفتن را نمایش دهند.

بگرد و پیدا کن

- منبر، قرآن، مسجد، پرده، جانماز

نگاره‌ی ۱۰

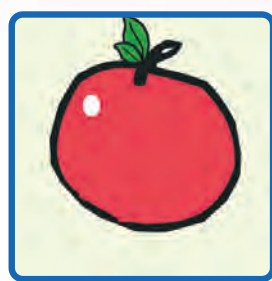
نوروز در خانه‌ی ما

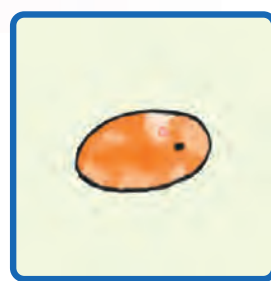
سبزه

قرآن

سیب

سمنو

سمنو

سِرکه

سگه

سیر

به دوستانت بگو

- در سال نو به دیدن چه کسانی می‌روی؟
- شما سر سفره‌ی هفت‌سین چه می‌گذارید؟
- هنگام تحویل سال نو چه کارهایی انجام می‌دهی؟
- اگر به جای آزاده یا امین بودی، هنگام تحویل سال از خدا چه می‌خواستی؟

نمایش

- رفتن به مهمانی و عید دیدنی را نمایش بدهید.

گوش کن و بگو

- سر سفره‌ی هفت‌سین چه چیزهایی می‌بینی؟
- پدر بزرگ مشغول چه کاری است؟
- کنار سفره‌ی هفت‌سین چه کسانی را می‌بینی؟

بگرد و پیداکن

- سیب، قرآن، آینه، ماهی، سنجد، سیر، سبزه، مادر بزرگ، پدر بزرگ

کتاب‌خوانی

- یکی از کتاب‌های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

آنار

صد دانه یاقوت
دسته به دسته
با نظم و ترتیب
یک جا نشسته،
هر دانه‌ای هست
خوش‌رنگ و رخشان
قلب سفیدی
در سینه‌ی آن،
یاقوت‌ها را
پیچیده با هم
در پوششی نرم
پروردگارم،
سرخ است و زیبا
نامش انار است
هم ترش و شیرین
هم آب‌دار است.

مصطفی رحماندوست

* بخوان به نام پروردگارت.

قرآن کریم

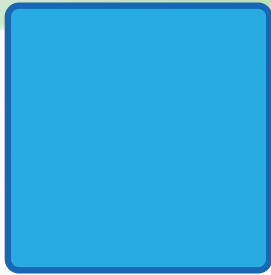
بخش ۲

آموزش نشانه‌ها (۱)

درس ۱ آب

آبی

دَریا

آب

آب ————— آبی

دَریا ————— آبی

آ آ

آ آ ب ب

باران

باران

باد

آب

آب _____ دَرِیا

باران _____ باد

ب ب

آ ب ب آ

به دوستانت بگو

- آیا تا به حال کنار دریا رفته‌ای؟
- در یک روز بارانی از چه چیزهایی استفاده می‌کنی تا خیس نشوی؟
- اگر روزی آب خانه‌ی شما قطع شود چه اتفاقی می‌افتد؟

گوش کن و بگو

- باران از چه می‌بارد؟
- در کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «آ» آمده است؟
آب، ابر آتش، سَبَد
- در کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «ب» آمده است؟
دریا، باران تاب، دست

بازی

- آموزگار از بچه‌ها می‌خواهد که صدای «آ» را تا آن جا که می‌توانند کشیده ادا نمایند (به صورت گروهی).

بگرد و پیداکن

- آب، آبی، آسمان، ابر، باد، باران، درخت

کتاب‌خوانی

- خلاصه‌ی کتابی را که در هفته‌ی گذشته در کلاس خوانده شد تعریف کنید.

درس ۲ اَبر

آمین

بادبادک

دریا

آبر

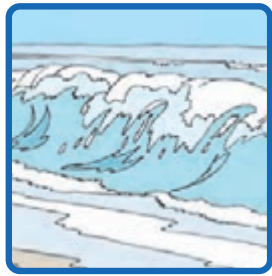
آبر باد

بادبادک در باد

آ

آ ا ب ب آ ا ب د

باد

دَرِيَا

بَاد

أَبْر

بَاد بَاد بَاد

أَبْر بَارَان دَاد

د

آا دب آء د مم

به دوستانت بگو

- نام چند میوه را که با صدای «آ» شروع شود.
- باران چه فایده‌ای دارد؟

نمایش

- دانش‌آموزی پوست گرفتن و خوردن میوه‌ای را نمایش دهد و بقیه حدس بزنند که آن میوه چه نام دارد.

گوش کن و بگو

- چرا ابرها حرکت می‌کنند؟
- در کدام یک از کلمه‌های زیر، صدای «آ» آمده است؟
انار   سیب   مار   آسب
- در کدام یک از کلمه‌های زیر، صدای «د» در اول شنیده می‌شود؟
درخت   رودخانه   مادر   دست

بگرد و پیداکن

- دو کلمه که صدای «آ» دارند.
- دو کلمه که صدای «د» دارند.

کتاب‌خوانی

- اسم کتابی که خوانده شد، چه بود؟

با هم بخوانیم

مهربان تر از مادر

مهربان تر از بابا	مهربان تر از مادر
با تمام ماهی‌ها	مهربان تر از آبی
*	
با دو بال پروانه	مهربان تر از گل‌ها
با درخت و با دانه	مهربان تر از باران
*	
با گل و زمینی تو	مهربان تر از خورشید
مهربان‌ترینی تو!	تو خدای ما هستی

افسانه شعبان‌نژاد

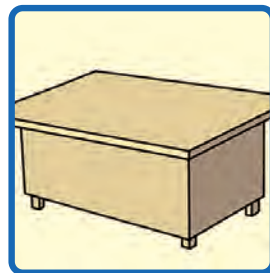
درس ۳ مدرسه

مدرسه

نیمکت

میز

مداد

مدرسه پرچم دارد.

مدرسه مدیر دارد.

پرچم

مدیر

م م

آ ا ب ا د م م س س

کلاس

کلاس

یاس

سبد

دست

دست سبد یاس

آزاده در کلاس

سس

آب آدم سس او

به دوستانت بگو

● شما چگونه کلاس خود را تمیز و پاکیزه نگه می دارید؟

بازی

● معلم سه کلمه یا سه کارت تصویری در اختیار بچه ها قرار می دهد تا ارتباط بین دوتای آن ها را تشخیص دهند؛
مثلاً: آدم برفی، مداد، برف باد، باران، دست

گوش کن و بگو

- پرچم ایران چه رنگ هایی دارد؟
- چه چیزهایی در کلاس شما صدای «م» دارد؟
- در کدام یک از کلمه های زیر، صدای «س» غیر آخر و در کدام یک صدای «س» آخر آمده است؟
انار خرس یاس ستاره

بگرد و پیدا کن

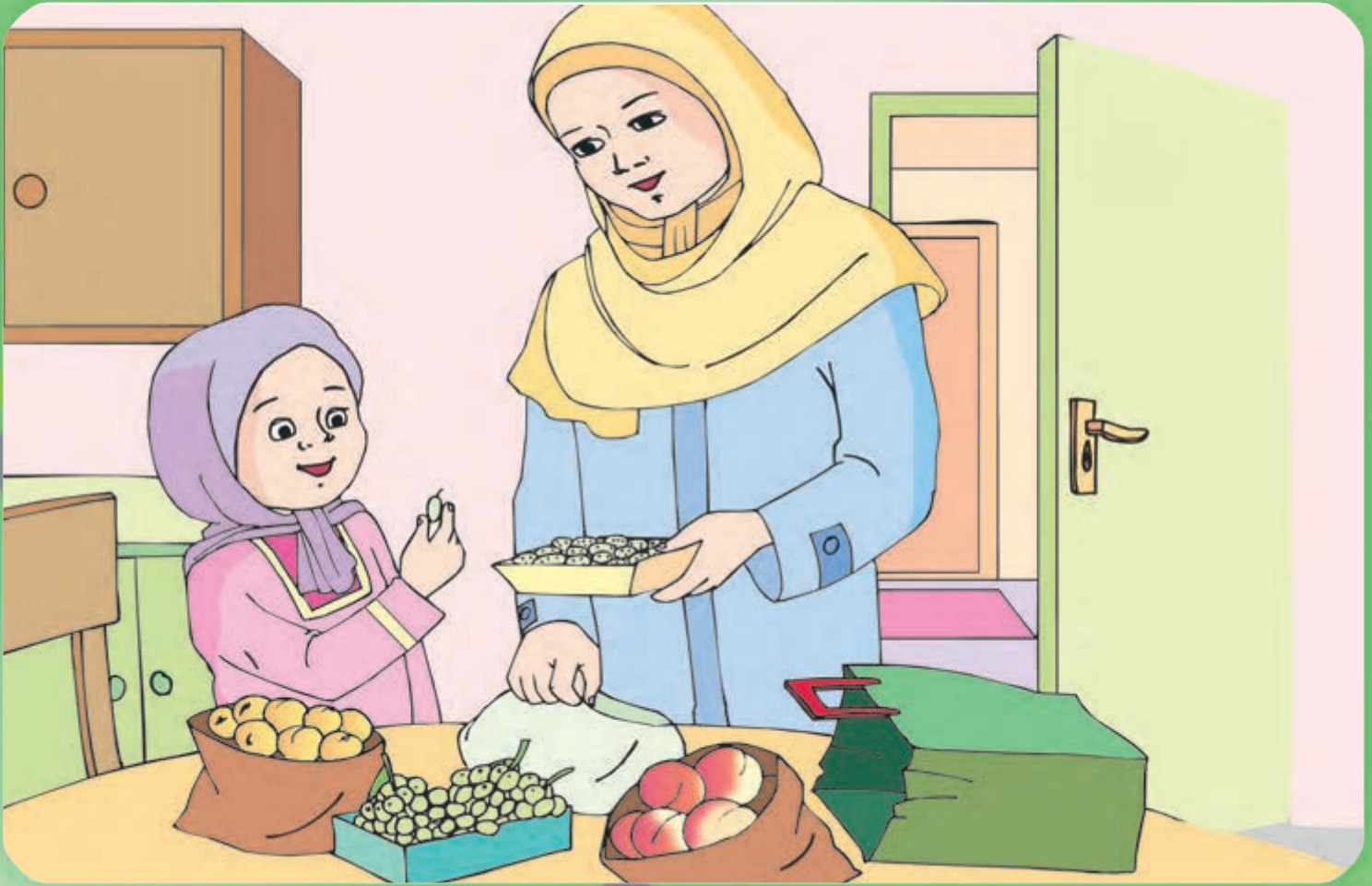

- دو کلمه را که صدای «م» در اول آن ها باشد.
- دو کلمه را که صدای «س» در آخر آن ها باشد.

کتاب خوانی

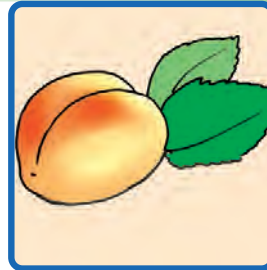
● دانش آموزان نام شخصیت های کتابی را که هفته ی گذشته در کلاس خوانده شد، بگویند و درباره ی آن بحث و گفت و گو کنند.

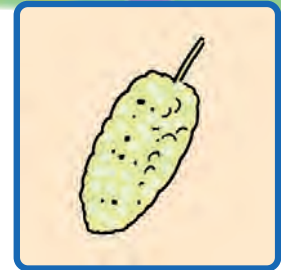
آلو

انگور

هلو

توت

مادر آمد.

او توت داد.

من توت دوست دارم.

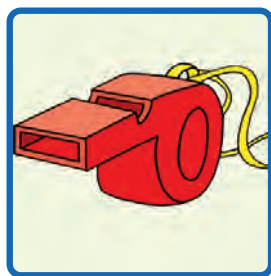
او و

آب ادم سس او و توت

تاب

دست

سوت

توپ

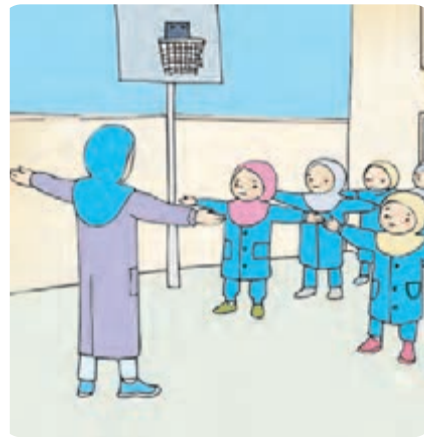
تاب

دست دست دست

بابا تاب بست.

تت

آب آ- دم سس او و تت ر

به دوستانت بگو

- چه بازی‌هایی را دوست داری؟
- قبل از خوردن میوه چه کارهایی انجام می‌دهی؟

گوش کن و بگو

- چند کلمه بگو که صدای «او» داشته باشد.
- در درس چه چیزهایی را دیدی که صدای «ت» داشت؟

نمایش

- معلم به طور تصادفی یک نفر را انتخاب می‌کند و از او می‌خواهد دو ورزش را به دل‌خواه اجرا کند و دانش‌آموزان دیگر حدس بزنند و نام آن‌ها را بگویند.

بگرد و پیدا کن

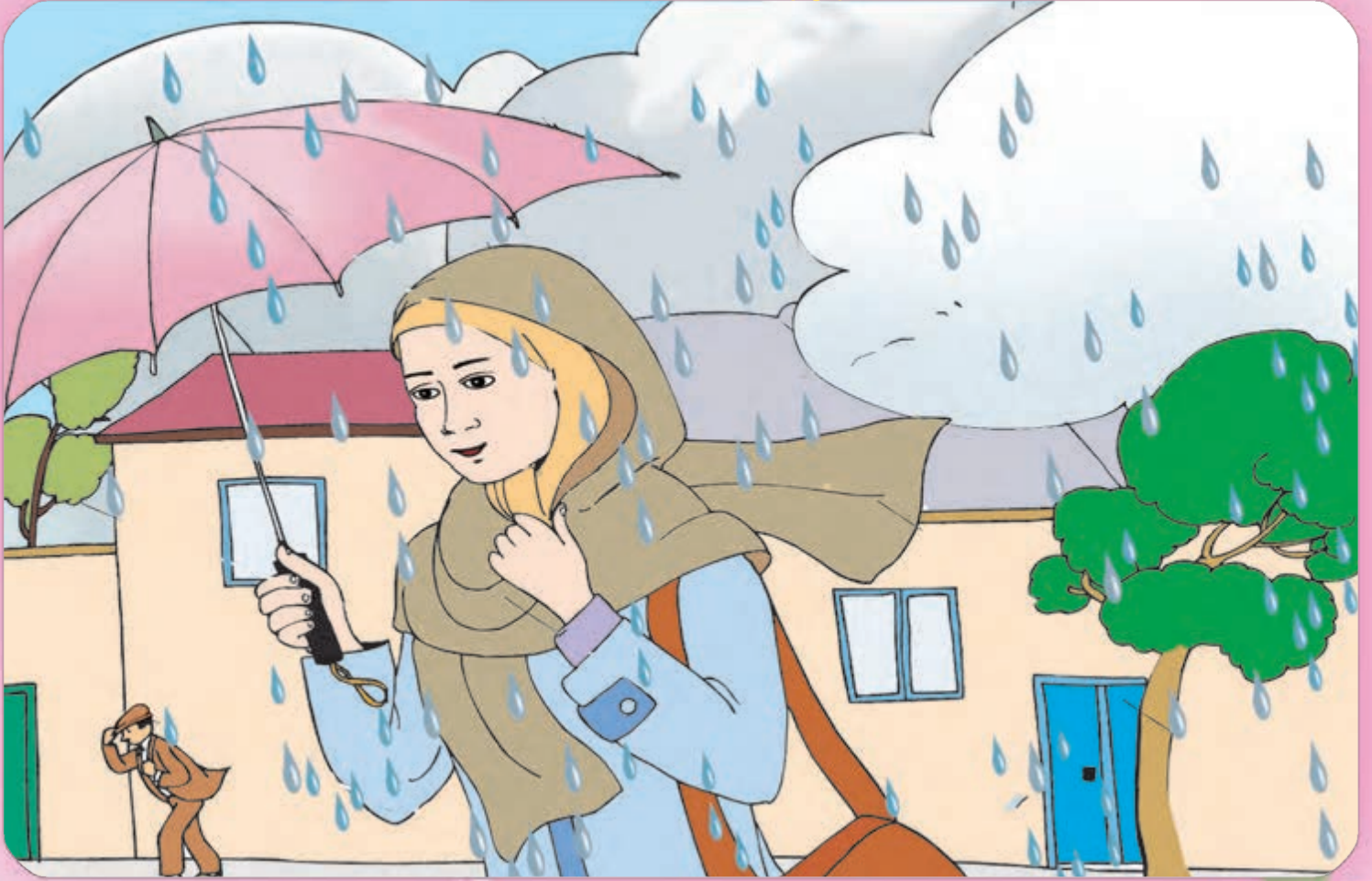
- دو نوع میوه را که در آن‌ها صدای «او» باشد.
- چهار کلمه را که در آن‌ها صدای «ت» باشد.

کتاب‌خوانی

- داستانی را که شنیده‌ای، تعریف کن.

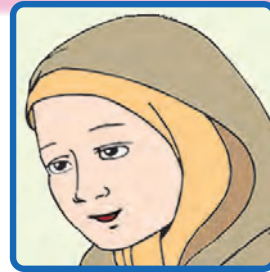
درس ۵ مادَر

باران

أبر

مادر

باد آمد.

أبر آمد.

آرام آرام باران آمد.

مادر در باران آمد.

ر

ر زن

آب آ - دم سس او وت

نان

باران

نان

نانوا

باران نم نم می بارَد .

آمین در دَسْت نان دارَد .

نـ

آآب آـ دم سس او و ت ر نـ ن ایی ای

به دوستانت بگو

- معمولاً چه کارهایی در خانه انجام می‌دهی؟
- در شهر یا روستای شما چه نوع نان‌هایی پخته می‌شود؟

بازی

- معلم دانش‌آموزی را زند و توپی را به طرف او پرتاب می‌کند. دانش‌آموزی که توپ را می‌گیرد، این کار را با دوستان خود ادامه می‌دهد. این بازی را در کلاس یا حیاط مدرسه انجام دهید.

گوش کن و بگو

- چند کلمه بگو که صدای «ر» داشته باشد.
- در کلمه‌های زیر، کدام شکل «ن» آمده است؟
ایران، نان، باران، امین، نانوا

بگرد و پیداکن

- دو کلمه را که در آن‌ها صدای «ن» باشد.
- چهار کلمه را که در آن‌ها صدای «ر» باشد.

کتاب‌خوانی

- داستانی را که از کتابی شنیده‌ای، تعریف کن.

با هم بخوانیم

زرد آلو

رنگین است

به به به

شیرین است

خوش مزه

بیمار است

رویش زرد

تبدار است

لُپش سرخ

چون بادام

مغزش را

دام ، دام ، دام

بشکن زود

هم خوش بو

هم خوش رو

زرد آلو

زرد و سرخ

مصطفی رحماندوست

آباد آباد

ایران آباد

بیدار بیدار

ایرانی بیدار

ایرانی

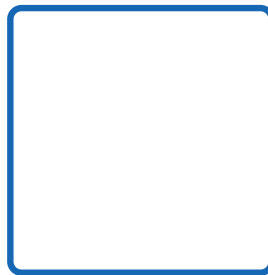
امین

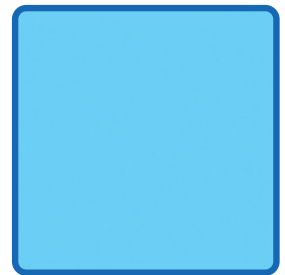
ایران

سُرمه‌ای

سِفید

آبی

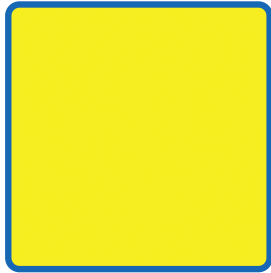
ایرانی

آب‌آب‌آدم‌س‌س اووت‌ر زن ایرانی‌ای ز

سَرَباز

سَبز

زَرَد

تیرانداز

سَرَباز

ایران ایران پاینده

با سَرَبازِ رَزَمَنده

ز

آآب آء دم سس اوو ت ت ر زن ایدی ای ز ا ا ه (ه) ه

گوش کن و بگو

- در کلمه‌های زیر، صدای «ای» در کجا آمده است؟
ایران، ایمان، سرمه‌ای، سفید، آبی
- در کلمه‌های زیر، صدای «ز» در کجا آمده است؟
بازار، زردآلو، زرد، سبز، قرمز، سوزن

به دوستانت بگو

- چند شهر میهن عزیزمان ایران را نام ببر.
- دوست داری به کدام یک از شهرهای ایران سفر کنی؟
- در خرید چه چیزهایی به مادرت کمک می‌کنی؟

بگرد و پیداکن

- یک کلمه که صدای «ای» در آن تکرار شده باشد.
- دو رنگ که صدای «ز» داشته باشد.

کتاب‌خوانی

- داستان کتابی را که این هفته در کلاس خوانده شد، برای دوستانت بگو.

با هم بخوانیم

ای ایران

زیبا ، زیبا ، زیبایی

ای ایران میهنِ خوبِ مایی

هم صحرای هم کوه و جنگل داری

هم دریا هم باغ و بُستان داری

دارم دوست من یک دنیا خاکت را

دارم دوست خاک خوب و پاکت را

اسدالله شعبانی

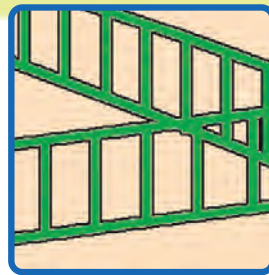
درس ۷ استخر

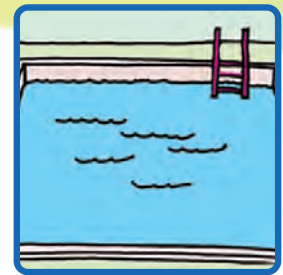
دِرَخت

خانه

نَرده

اِسْتِخْر

اِسْتِخْر نَرده دارَد.

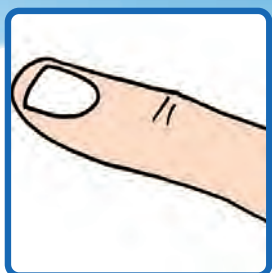
اِسْتِخْر آب دارَد.

خانه دِرَخت دارَد.

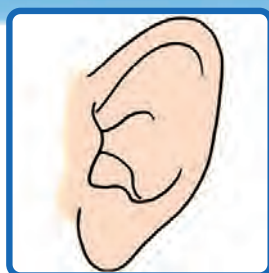
اِه (ه) ه

آب اِه دم سس اوو ت رنن اِپیی ای ز اِه (ه) ه شش

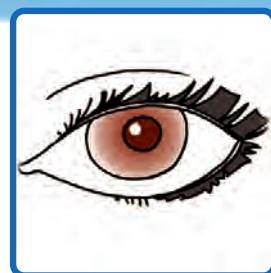
گوشِ شِنُوا

اَنگُشت

گوش

چشم

مَن گوش دارم.

گوشِ شِنُوا

مَن چشم دارم.

چِشمانِ بِنَا

شَدَش

آا ب ا دم سس اووت رزن ایپی ای ز ا ه (ه) ه شش یی

به دوستانت بگو

- در جایی که زندگی می کنی، چه میوه‌هایی فراوان است؟
- چگونه از چشم‌های خود مواظبت می کنی؟

گوش کن و بگو

- چند وسیله نام ببر که در آن صدای «ا» باشد.
- در درس چه چیزهایی را دیدی که صدای «ش» داشت؟

بازی

- با کاغذهای رنگی چند ماهی بسازید و بر دهان هر ماهی یک گیره وصل کنید. یک گروه از دانش‌آموزان با چوبی که نخ و آهن ربا به آن متصل است، شروع به ماهی‌گیری کنند. به همین ترتیب، این مسابقه بین گروه‌های دیگر هم اجرا شود.

بگرد و پیداکن

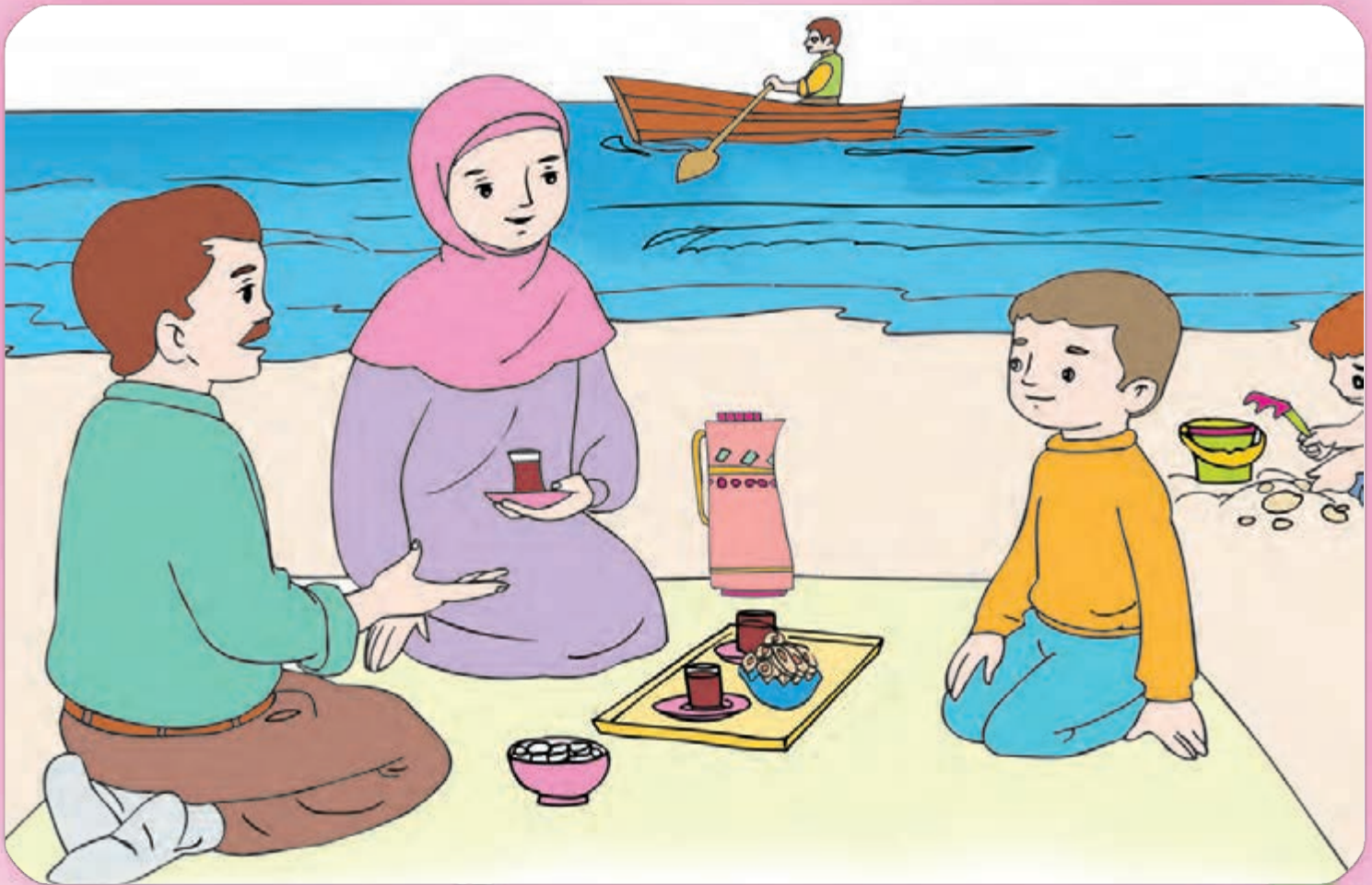
- دو کلمه که صدای «ا» در آن‌ها باشد.
- نام سه عضو از بدن که صدای «ش» در آن‌ها باشد.

کتاب‌خوانی

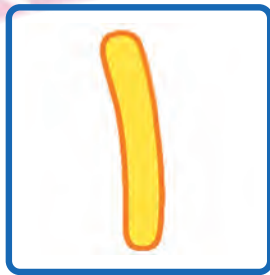

- کتابی انتخاب و در کلاس خوانده شود.

چای

بیک

قایق

دَرِیا

دَرِیا آرام است.

بیک قایق روی دَرِیا است.

من دریایِ آبی را دوست دارم.

پی

آ ا ب اَ د م م س س او و ت ت ر ز ن ای ی ای ز ا ه (ه) ه ش ش ی ی اُ

اُردک

اُردک

اُتاق

مادر بزرگ

شَب آسْت .

مادر بزرگ داستان می گوید .

او داستان جوجه اُردکِ زِشت را می گوید .

اُ

کک

آا ببا دم دم سس او و ت ر ن ن ایدی ای ز ا ه ه شش یی

گوش کن و بگو

- ۲ کلمه بگو که صدای «ی» داشته باشد.
- چند وسیله را نام ببر که صدای «اُ» داشته باشد.

بگرد و پیداکن

- کلمه‌ای که صدای «ی» اول آن باشد.
- دو حیوان که صدای «اُ» داشته باشد.

به دوستانت بگو

- در کنار دریا، چگونه از خود مراقبت می‌کنی؟
- چگونه اُتاق خود را تمیز نگه می‌داری؟

نمایش

- چه حیوانی را دوست داری؟ صدا و حرکات آن را اجرا کن.

کتاب خوانی

- برای کتابی که خوانده‌ای، نام دیگری انتخاب کن.

درس ۹ لک لک

زنبور در گندو است.

گنجشک

کبوتر روی درخت است.

اردک

کبوتر

اردک شنامی کند.

کبک

گندو

لک لک

لک لک کنار آب است.

کک

آب آب - دم دم سس او و تتر زن ایپی ای ز ا ه (ه) ه شش یی ا - کک و

وَرزِش

دَوْنده

سَوَار کار

وَرزِش کار

دَاوَر

وَرزنده بَر دَار

شادی شادی با وَرزِش

توانایی با دَانِش

و

آا ببا دم سس اوو ت رن ایی ای ز ا ه ه شش یی ا کک و پپ

به دوستانت بگو

- دوست داری از چه پرنده‌ای در خانه مراقبت کنی؟
- چه ورزش‌هایی را دوست داری؟

گوش کن و بگو

- چند جانور را نام ببر که در آب زندگی می‌کنند.
- چه ورزش‌هایی را می‌شناسی؟ نام ببر.

نمایش

- دانش‌آموزان چند نوع ورزش را نمایش دهند (اسب سواری، فوتبال و...).

بگرد و پیدا کن

- دو حیوان را که صدای «ک» آخر داشته باشد.
- دو کلمه را که صدای «و» در وسط آن‌ها باشد.

کتاب خوانی

- آیا از کتابی که خوانده شد، خوشتر آمده است؟ اسم کسانی را که در داستان بودند بگو.

درس ۱۰ پرواز

پَرَسْتُو

پَرَوَانِه

پَرَنَدِه

پَرِپَر

پَرَوَانِه

پَرَسْتُو

پَر

تَوپ

پَا

هَوَاپِيْمَا

پ پ

آا ببا۔ دم سس اوو تتر نن ایدی ای ز ا ه (ه) شش یی اُ۔ کک و پ پ گگ

جَنَگَل

جَنَگَل

گَوزن

گُرگ

جَنَگَل بُزُرگ اَسْت.

جَنَگَل زیبا و سَرَسَبز اَسْت.

گُرگ و گَوزن دَر جَنَگَل زِنَدِگِی می کُنند.

گَگ

آا بب آ- د مم سس اوو تت ر نن اییی ای ز ا-ه(ه) شش یی ا-

کک و پپ گَگ فف

گوش کن و بگو

- چند چیز نام ببر که با صدای «پ» شروع شود؟
- در جنگل چه حیواناتی زندگی می کنند؟

بگرد و پیداکن

- چند جانور که صدای «پ» در آن ها باشد.
- نام حیوانی که صدای «گ» در آن دوبار به کار رفته باشد.

به دوستانت بگو

- دوست داری با چه وسیله ای به مسافرت بروی؟
- چرا باید از درختان مراقبت کرد؟

بازی

- معلم کلمه ای را می گوید و از دانش آموزی می خواهد که با توجه به صدای آخر آن کلمه، کلمه ای جدید بسازد؛ مثلاً، معلم کلمه ی کتاب را می گوید و دانش آموز کلمه ی باد را می سازد و این کار به این شکل ادامه می یابد.

کتاب خوانی

- به دل خواه، پایان داستانی را که خواندی، تغییر بده.

درس ۱۱ روزِ برفی

بَرَف می بارَد.

آسَمَان آفتابی نیست.

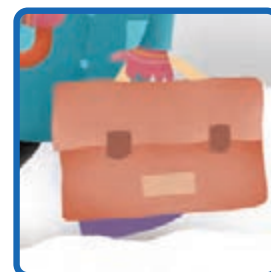
فَرزانه و فَرشته آدَم بَرَفی دُرُست می کُنند.

آدَم بَرَفی می گوید: کاش من هم کیف و

کَفَش داشتم و به مَدْرِسه می رَفتم.

آدَم بَرَفی

کیف

بَرَف

کَفَش

ف ف

آا بب آ- د مم سس اوو تت ر زن اییی ای ز ا-ه (ه) شش یی اُ-

کک و پپ گگ ف ف خخ

دِرَخت

شاخه

دِرَخت

خَرگوش

مَلَخ

دِرَخت کِنارِ رودخانه است.

خانه‌ی خَرگوش زیرِ دِرَخت است.

مَلَخ رویِ شاخه‌ی دِرَخت است.

خ خ

آ ب ب آ - د م م س س او و ت ت ر ن ن ای ی ای ز ا ه ه ش ش ی ی ا - ک ک و

پ پ گ گ ف ف ق ق خ خ ق ق

بین و بگو

گوش کن و بگو

- چه لباس‌هایی برای روز برفی مناسب است؟
- خانه‌ی این جانوران (خرگوش، ماهی، کبوتر) کجاست؟

به دوستانت بگو

- دوست‌داری در یک روز برفی چه کارهایی انجام دهی؟
- اگر رودخانه بودی، دوست داشتی به چه جاهایی سفر می‌کردی؟

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه که صدای «خ» غیر آخر در آن‌ها باشد.
- دو وسیله‌ات را نام ببر که صدای «ف» در آن‌ها باشد.

کتاب خوانی

- نام نویسنده‌ی کتابی را که خواندی بگو. کتاب چند صفحه داشت؟

ما کودکانیم

شیرین زبانیم
کتاب می خوانیم
شادیم و خندان
جا در گُلستان
هر کار ما خوب
رفتار ما خوب

عبّاس یمینی شریف

ما کودکانیم
تنها و با هم
ما در دبستان
چون گُل که دارد
گفتار ما خوب
با هر کسی هست

درس ۱۲ هَمکاري

قندان

قوری

چاقو

بُشقاب

قاشق

آزاده قندان را پُر از قند می‌کند.

مادر قاشق و بُشقاب را می‌شوید.

پدر قوری و استکان را به اتاق می‌برد.

قق

آا بب اَ د مم سس اوو تت ر نن اییی ایی ز اِ اِ ه (ه) ه شش یی اُ

کک و پپ گگ فف خخ قق لَل

گُل

گُل

بُلْبُل

لانه

بهار آمد . گُل آمد .

بُلْبُل آمد . گُل لبخند زد .

بُلْبُل سلام کرد . بُلْبُل کنار گُل لانه ساخت .

ل ل

آ ا ب ب ا - د م م س س او و ت ت ر ن ن ای ای ای ز ا - ه (ه) ه ش ش ی ی ا -
ک ک و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج

به دوستانت بگو

- در چه کارهایی به مادرت کمک می کنی؟
- اگر بال داشتی، دلت می خواست به کجا پرواز کنی؟

گوش کن و بگو

- چند وسیله نام ببر که صدای «ق» داشته باشد.
- دو کلمه که صدای «ل» در آن شنیده شود.

نمایش

- داستان «ببین و بگو» را نمایش دهید.

بگرد و پیداکن

- دو کلمه که صدای «ق» غیر آخر در آن ها باشد.
- دو کلمه که صدای «ل» در آن ها دو بار تکرار شده است.

کتاب خوانی

- خلاصه ی کتابی را که در کلاس خوانده شد، بگو.

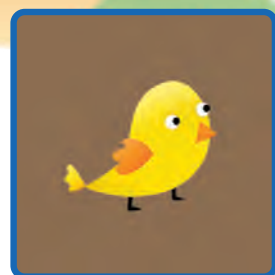
درس ۱۳ نارنج و برنج

این جا شالیزار است.
 مردان و زنان در شالیزار برنج می کارند.
 زیر درخت نارنج سه جوجه و پنج گنجشک
 بازی می کنند.
 شالیزار زیبا و دیدنی است.

گنجشک

جوجه

برنج

نارنج

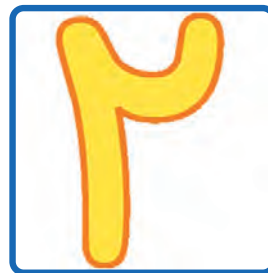
ج ج ج

آ ا ب ب آ - د م م س س او و ت ت ر ن ن ای ای ای ز ا - ه (ه) ه ش ش ی ی ا -
 ک ک و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و ←

خُروسِ خوشِ آواز

دو روز پیش، پدربزرگ برای امیر یک
خُروسِ خوشِ آواز خرید.

دو

خورشید

وقتی که خورشید زمین را روشن کرد، امیر
برای خُروسِ خود دانه ریخت.

خُروس به زمین نوک زد و دانه را خورد.

نوک

و ← و

آا بب آ- د مم سس اوو تت ر زن اییی ای ز ا-ه (ه) ه شش یی ا-
کک و پپ گگ فف خخ قق لل جج و ← و ه ه ه ه

به دوستانت بگو

- در تصویر درس نارنج و برنج چه چیزهایی می بینی؟
- اگر یک خروس داشتی چگونه از آن مراقبت می کردی؟

گوش کن و بگو

- به چه جایی شالیزار می گویند؟
- گرما و روشنایی زمین از چیست؟

بازی

- معلم چند کلمه را روی تخته می نویسد و در هر کلمه یک حرف را خالی می گذارد تا دانش آموزان آن حرف مورد نظر را تشخیص دهند و کلمه را کامل کنند؛ مانند «خ...رشید» که دانش آموزان به کلمه ی «خورشید» پی ببرند.

بگرد و پیداکن

- دو کلمه را که نشانه ی «ج» آخر در آن ها باشد.
- چهار کلمه را که «اُ استثنا» داشته باشد.

کتاب خوانی

- نام کسانی را که در داستان بودند، بگو.

درس ۱۴ مَهتاب

آهو

ستاره‌ها

ماه

کوه

به به چه هوایی!

چه ستاره‌هایی!

چه مَهتابِ زیبایی!

ای خُدایِ مهربان،

آسمان و ماه و ستاره‌هایت را دوست دارم.

ه ر ه ه

آ ا ب ب آ - د م م س س او و ت ت ر ن ن ای ای ای ز ا - ه (ه) ه ش ش ی ی ا -
ک ک و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و - ه ر ه ه چ چ

چشمه و چراگاه

چادر

چشمه

قوچ

چراگاه

چوپان

قارچ

چه روز قشنگی! چه هوای خوبی!

گوسفندان در چراگاه می‌چرند.

قوچ کنار چشمه ایستاده است.

چوپان زیر درخت نشسته است.

آا بب آ- د مم سس اوو تت رزن اییی ای ز ا-ه (ه) شش یی ا-

کک و پپ گگ فف خخ قق ل ل جج و - ه ه ه ه ه ه چچ ژ

گوش کن و بگو

- در آخر کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «ه» و در کدام کلمه‌ها صدای «ا» شنیده می‌شود؟
کوه - ستاره - به به - خنده
- چند کلمه بگو که صدای «چ» آخر داشته باشند.

بگرد و پیداکن

- چهار کلمه را که یکی از نشانه‌های «ه ه ه ه» در آن باشد.
- سه کلمه را که صدای «چ» غیر آخر داشته باشد.

به دوستانت بگو

- هنگام شب چه چیزهایی را در آسمان می‌بینی؟

کتاب خوانی

- از کدام قسمت داستان، خوشتر آمد؟

جشن در آسمان

خورشید زیباست

وقت غروب است

از دور پیداست

مثل عروس است

افتاده رویش

یک ابر نازک

بر روی مویش

مانند یک تور

او توی راه است

داماد پس کو؟

آقای ماه است

من شک ندارم

در آسمان‌هاست

جشنِ عروسی

مهمانِ آن‌هاست

صدها ستاره

ناصر کشاورز

درس ۱۵ ژاله و منیژه

منیژه

ژاله

گل پژمرده

گل‌ها پژمرده بودند.
ژاله و منیژه به گل‌ها آب دادند.
گل‌ها زیبا و شاداب شدند.
آفرین به ژاله و منیژه!

ژ

آ ب ا د م س او و ت ر ن ای ی ای ز ا ه (ه) شش یی ا
کک و پپ گگ فف خخ قق ل جج و ه ه ه ه چچ ژ خوا

کتاب خوانی

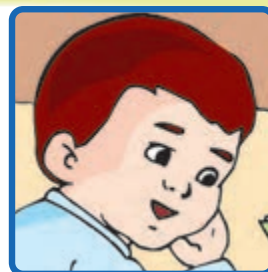
مَنْ خواهرِ خوبی دارم .

خواهرم، آزاده، قبل از خواب برای

مَنْ کتاب می خواند .

مَنْ داستان‌های شاهنامه را دوست دارم .

ما هم دیگر را دوست داریم .

خوابیدن

خواندن

تخت خواب

خوا

آا بب آ- د مم سس اوو تت رزن ایپی ای ز ا- ه (ه) شش یی ا-
کک و پپ گگ فف خخ قق لل جج و- ه- هه چچ ژ خوا

به دوستانت بگو

- شب‌ها چه موقع می‌خوابی؟ چرا؟
- چه گلی را دوست داری؟

گوش کن و بگو

- چگونه از گل‌ها مواظبت کنیم؟
- دو کلمه را که در آن صدای «خوا» شنیده شود.
- این کلمه‌ها را سه بار تکرار کن: خواهر، ژاله، چادر

نمایش

- کاشتن دانه و آب دادن به آن

بگرد و پیداکن

- کلمه‌ای را که صدای «ژ» در اول آن باشد.
- سه کلمه را که «خوا» در آن‌ها باشد.

کتاب خوانی

- کدام قسمت کتاب را بیش‌تر دوست داشتی؟ آن را نقاشی کن.

* خدا دانایان را دوست دارد.
امام علی (ع)

روان خوانی

قرآن

قرآن، کتاب خدای مهربان است.
من دوست دارم، قرآن بخوانم. قرآن کتاب دینی ما مسلمانان است.
قرآن به ما یاد می‌دهد که راست گو و درست کار باشیم، از کارهای بد دوری کنیم و با دیگران مهربان باشیم.
گاهی از پدر و مادرم خواهش می‌کنم که درباره‌ی پیامبران خدا برای من کتاب بخوانند.
برخی شب‌ها، پدرم داستان‌هایی از قرآن برای من می‌گوید.
من خواندن داستان را دوست دارم.
مادرم می‌گوید: وقتی بزرگ شدی، می‌توانی قرآن و کتاب‌های خوب دیگری را بخوانی و چیزهای زیادی یاد بگیری.

میهن ما

کشور ما ایران است.

ایران میهن ماست. ما میهن اسلامی خود را دوست داریم.

کشور ما بزرگ است و دریا، کوهستان‌ها و دشت‌های فراوان دارد.

ما مردم کشور خود را دوست داریم.

مردم کشور ما، هر جا باشند و به هر زبانی سخن بگویند، ایرانی هستند.

ما ایران و ایرانی را دوست داریم.

* خدایا، تو را سپاس که زیبایی‌های آفرینش را برای ما آفریدی.
امام سجّاد (ع)

بخش ۳

آموزش نشانه‌ها (۲)

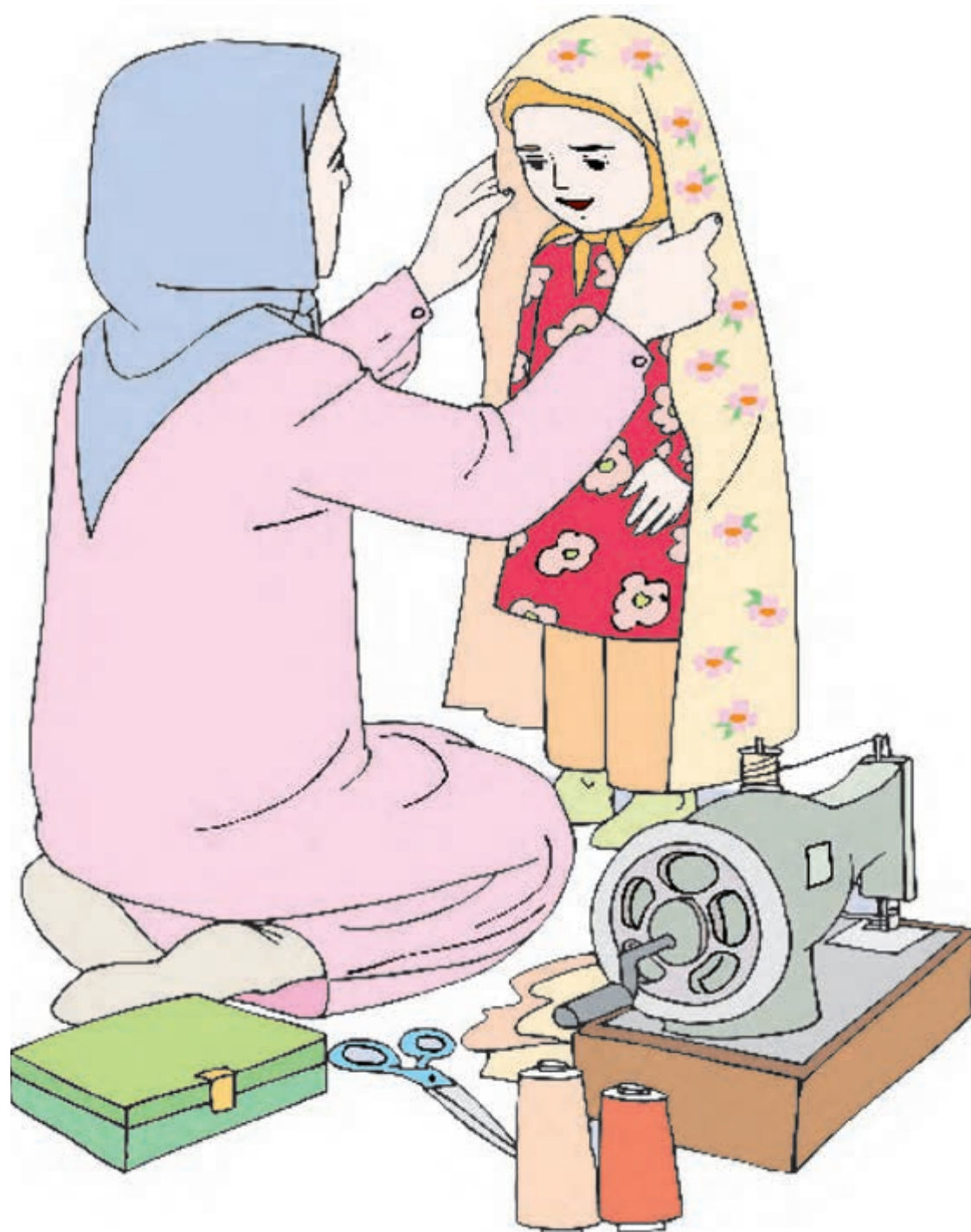
درس ۱۶ در بازار

دیروز من و مادرم به بازار رفتیم. مادرم در راه، دکان‌ها را به من نشان می‌داد و می‌گفت: «این جا نجاری است؛ نجار، پنجره، در و میز می‌سازد. این جا نانوايي است. آن جا کفّاشي است.»

سپس به یک قنّادی رسیدیم. مادرم از قنّادی شیرینی خرید. او از فروشگاه هم پارچه‌ی گل‌دار قشنگی خرید. وقتی به خانه رسیدیم، مادرم با آن پارچه، چادر نماز زیبایی برای من دوخت. من از او خیلی تشکر کردم.

۳

به دوستانت بگو

- چه دکان‌ها و فروشگاه‌هایی دیده‌ای؟
- از چه کسانی باید تشکر کنیم؟

بازی

- هریک از بچه‌ها، یکی از حروف الفبایی را که خوانده‌اند با سنجاق به پیراهن خود وصل کنند. آموزگار یا یکی از بچه‌ها کلمه‌ای، مانند «گلاب»، را می‌گوید و بچه‌ها به ترتیب کنار هم می‌ایستند تا آن کلمه درست شود.

گوش کن و بگو

- مادر پارچه‌ی چادر نماز را از کجا خرید؟
- مادر چه جاهایی را به دخترش نشان داد؟
- مادر از کجا شیرینی خرید؟

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که تشدید دارند.
- چیزهایی را که پوشیدنی و خوردنی هستند.

درس ۱۷ صدای موج

آیا تاکنون دریا را دیده‌ای؟ دریا بسیار زیبا و تماشایی است. آسمانِ صاف و آبی دریا خیلی دیدنی است. صدف‌های سفید در کنار دریا، این جا و آن جا دیده می‌شود. صدای موج دریا به گوش می‌رسد. پرندگانِ دریا، ماهی‌های ریز و درشت را شکار می‌کنند. جانورانی مانند نهنگ، کوسه، ارّه ماهی و هشت‌پا در دریا زندگی می‌کنند.

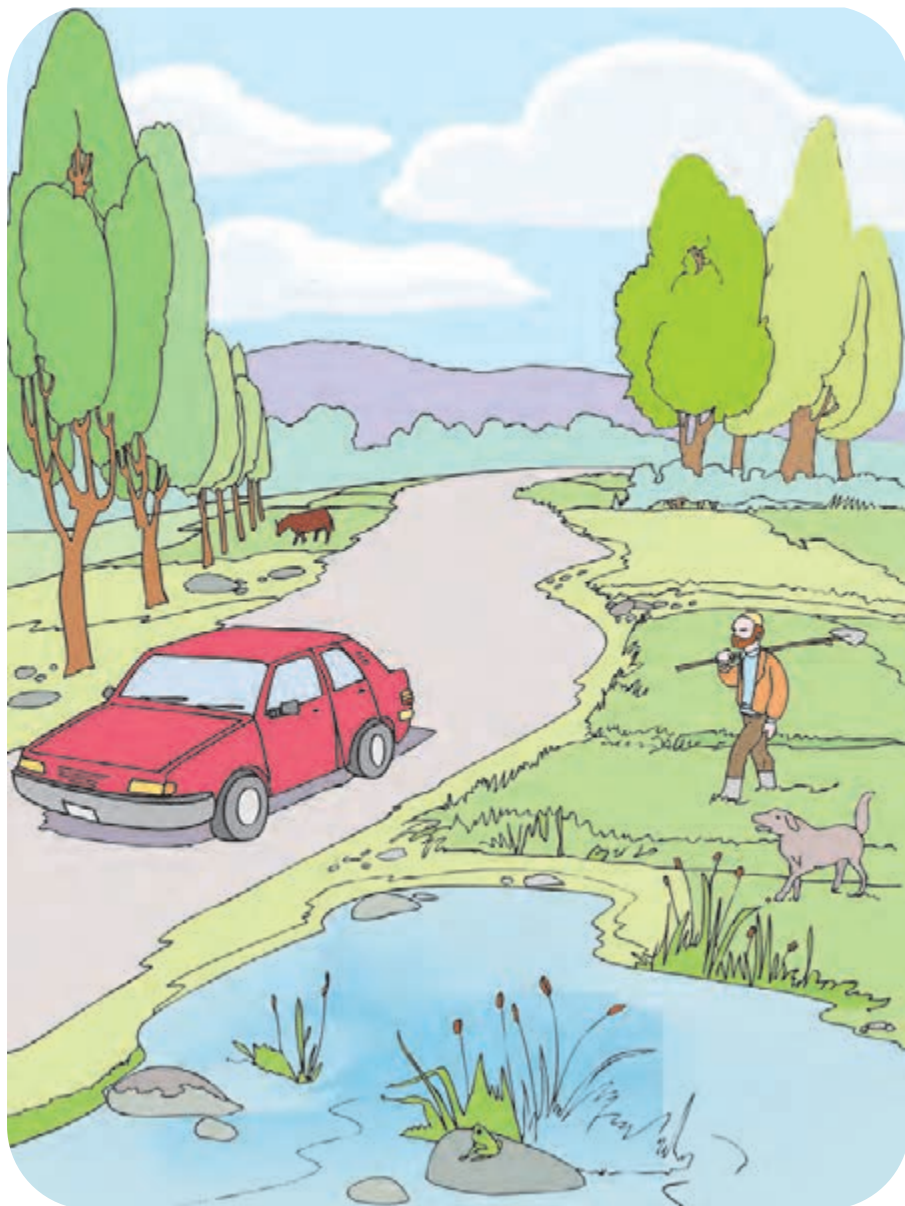
ص ص

سفر دل‌پذیر

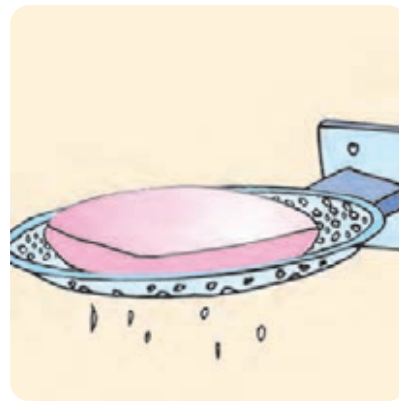
زنگ آخر بود. خانم آموزگار پرسید: «کدام یک از شما تابستان گذشته به مسافرت رفته‌اید؟». آذر دست بلند کرد و گفت: «اجازه؟ تابستان گذشته با پدر، مادر و برادرم به مازندران رفتیم. از دیدن جنگل‌ها، چشمه‌ها، کوه‌ها و شالیزارها لذت بردیم. آنجا هوای خوب و دل‌پذیری داشت.»
برادرم گفت:

«کاش می‌توانستم هر چه را که می‌بینم، بنویسم.» مادرم گفت: «وقتی

به مدرسه بروی، نوشتن را یاد می‌گیری اما تا آن زمان، هر چه را دیده‌ای، نقاشی کن.»

ذ

به دوستانت بگو

- در مسافرت از دیدن چه چیزهایی لذت می بردی؟
- دریا چه چیزهایی را به یادت می آورد؟

گوش کن و بگو

- چه جانورانی در دریا زندگی می کنند؟
- آذر با چه کسانی به مازندران رفته بود؟

بازی

- آموزگار ابتدا وسیله ای را پنهان کند. سپس یکی از بچه ها چیزی را که آموزگار پنهان کرده است، پیدا کند و نام آن را بر روی تخته بنویسد (پیدا کردن با زدن ضربه به میز و زیاد شدن ضربه در صورت نزدیک شدن به آن چیز باشد).

بگرد و پیداکن

- کلمه هایی را که نشانه ی «ذ» دارند.
- کلمه هایی را که نشانه ی «ص» دارند.

کتاب خوانی

- داستان یکی از کتاب های خوبی را که تا به حال شنیده ای برای دوستانت بگو.

دریا

آرام و شادابی
پهناور و آبی
من در خیال خود
سوی تو می‌آیم

بسیار زیبایی
به‌به، تو دریایی
با قایقی زیبا
سوی تو ای دریا

جعفر ابراهیمی (شاهد)

درس ۱۸ علی و معصومه

علی و معصومه بچه‌های با آداب و پاکیزه‌ای هستند.
آن‌ها همیشه به دیگران سلام می‌کنند.
وقتی می‌خواهند به جایی وارد شوند، اول در می‌زنند.
برای استفاده کردن از وسایل دیگران، از آن‌ها اجازه می‌گیرند.

وقتی مُعَلِّم درس را شروع می کند، خوب به آن گوش می دهند.
بعد از درس، وسایل خود را جمع می کنند.
بچه های با ادب و تمیز، پیش خدا و همه کس عزیز هستند.

جمع ع

مثل خورشید

شبی مهتابی بود.

من و پدرم به آسمان نگاه می کردیم.

پدرم گفت: «ثُرِّیا جان، آیا می دانی چه چیزی باعثِ

روشن شدنِ زمین می شود؟»

من چند ثانیه فکر کردم و گفتم: «نورِ ماه.»

پدر گفت: «آفرین دخترم! نورِ ماه در شب، مثل نورِ

خورشید در روز، باعثِ روشن شدنِ زمین می شود.»

من آن شبِ مهتابی را فراموش نمی کنم.

ث ت

به دوستانت بگو

- برای این که بزرگ‌ترها را خوش حال کنی، چه کار می‌کنی؟

گوش کن و بگو

- علی و معصومه وقتی می‌خواهند به جایی وارد شوند، چه می‌کنند؟
- چه چیزهایی باعث روشن شدن زمین می‌شود؟

نمایش

- یکی از دانش‌آموزان معلم می‌شود، از بچه‌های کلاس پرسش‌هایی می‌کند و آن‌ها پاسخ می‌دهند.

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ع» در آن‌ها به کار رفته است.
- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ث» دارند.

کتاب‌خوانی

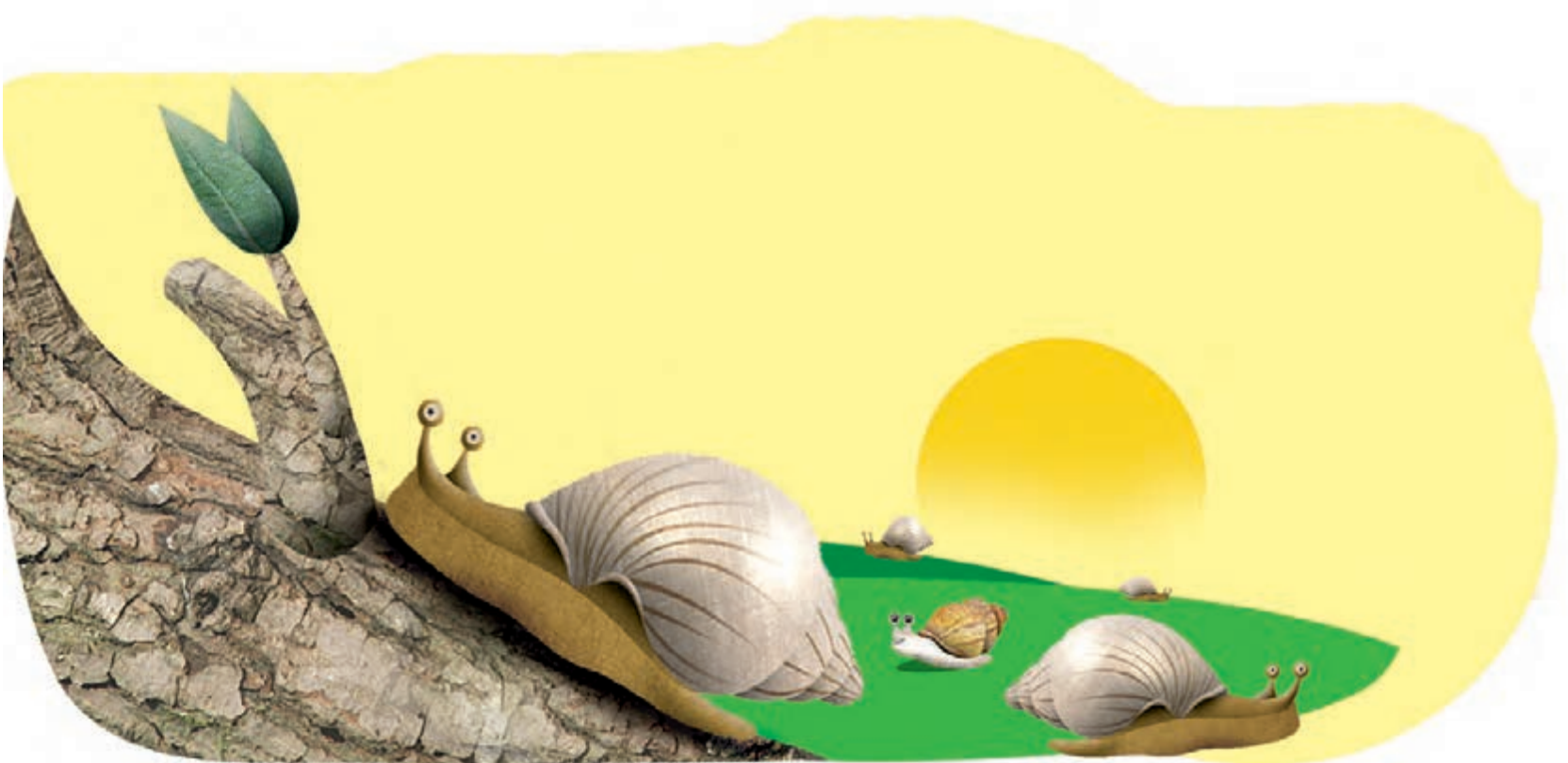

- داستانی را که هفته‌ی پیش خوانده شد، برای دوستانت تعریف کن.

درس ۱۹ : حَلَزُون

آیا حَلَزُون دیده‌ای؟ حَلَزُون‌ها بدنی نرم دارند. بیش‌تر آن‌ها، یک صدف دارند که به پشت‌شان چسبیده است. هر وقت حَلَزُون احساس ترس می‌کند، همه‌ی بدنش را داخل این صدف می‌برد. حَلَزُون خیلی آرام حرکت می‌کند و هنگام حرکت، سر و بدنش از صدف بیرون است. صُبح‌ها اگر کنار سبزه‌ها و مزرعه‌ها قدم بزنی، تعداد زیادی حَلَزُون می‌بینی. حَلَزُون وقتی حَرِکت می‌کند، اثرش روی زمین یا هر چیز دیگر باقی می‌ماند. آیا می‌دانی که به حَلَزُون، «حیوانِ خانه به دوش» می‌گویند؟

ح ح

به دوستانت بگو

- حیواناتی مانند جوجه تیغی و لاک پشت، هنگام ترس چه کار می کنند؟
- چه حیواناتی را می شناسی که مانند حلزون بدنی نرم دارند؟

گوش کن و بگو

- بدن حلزون چگونه است؟
- وقتی حلزون می ترسد، به کجا می رود؟

نمایش

- آموزگار دانش آموزان را به صورت گروهی تقسیم می کند و از هر گروه می خواهد که حیوان مورد علاقه ی خود را نام ببرند و در انتها، حرکت آن جانور را در کلاس نشان دهند.

بگرد و پیدا کن

- سه کلمه را که نشانه ی «ه» داشته باشد.
- کلمه هایی را که نشانه ی «ح» داشته باشد.

● آیا از کتابی که خوانده شد، خوشتر آمده است؟ اسم کسانی را که در داستان بودند بگو.

با هم بخوانیم

دوست من!

با کمک آموزگار، شعر مناسبی از مجله‌ی
رشد پیدا کن و با دوستانت در کلاس بخوان.

Blank lined area for writing a poem.

درس ۲۰ رضا

صدای اذان را از مسجد شنیدم. همراه پدرم به مسجد رفتم. کنار حوض، وضو گرفتم. وقتی داخل مسجد شدیم، مردم نشسته بودند. دوستم رضا در مسجد نبود. پدرش را دیدم. به او سلام کردم و پرسیدم: «چرا امروز رضا نیامده است؟»

پدرش گفت: «رضا مریض است.» من و پدرم برای سلامتی رضا دعا کردیم. بعد از نماز، از پدرم اجازه گرفتم و به دیدن رضا رفتم.

رض

خاطرات انقلاب

کلاس‌ها و حیاط مدرسه را برای جشن آماده کرده بودند. ما در حیاط، صف بسته بودیم و مدیر، خاطراتِ روزهای انقلاب را تعریف می‌کرد. او می‌گفت: «شما آن روزها به دنیا نیامده بودید. مردم ما به رهبری امام خمینی، به خیابان‌ها آمدند و راه‌پیمایی کردند. آن‌ها شعار می‌دادند: «الله اکبر، خمینی رهبر.»»

شاه، امام را از مردم دور کرده بود. مردم شاه را نمی‌خواستند.

طولی نکشید که شاه از ایران فرار کرد. امام خمینی به وطن آمد، آن روز، دوازدهم بهمن بود. از دوازدهم تا بیست و دوم بهمن، که روز پیروزی انقلاب اسلامی است، ده روز است که به آن، «دهه‌ی فجر» می‌گویند. ما هر سال، دهه‌ی فجر را جشن می‌گیریم و یاد امام خمینی و شهیدان انقلاب اسلامی را گرامی می‌داریم.»

ط

به دوستانت بگو

- مردم در روز بیست و دوم بهمن چه می کنند؟
- چه وقت‌هایی اذان می گویند؟

گوش کن و بگو

- انقلاب اسلامی در چه روزی پیروز شد؟
- صدای اذان از کجا به گوش می‌رسید؟

بازی

● آموزگار چند وسیله تهیه می کند و آن‌ها را روی میز، با نظم و ترتیب می چیند و روی آن‌ها را می پوشاند. از هر گروه، یک نفر انتخاب می شود. آموزگار برای چند ثانیه، وسیله‌ها را به بچه‌ها نشان می دهد و دوباره آن‌ها را می پوشاند. از بچه‌ها می خواهد نام وسیله‌ها را از حفظ بگویند. هر گروه که وسایل بیش‌تری را نام ببرد، برنده است.

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ط» دارند.
- برای هر کدام از شکل‌های نشانه‌ی «ض» یک کلمه بگو.

کتاب خوانی

- کتابی انتخاب گردد و در کلاس خوانده شود.

جشن بهمن

جشنِ بزرگِ میهن

شده پُر از ستاره

شکوفه و شاپرک

پُر از صدای خنده

گلاب و عود و اسفند

از غم و غصّه آزاد

رسیده جشنِ بهمن

کلاسِ ما دوباره

پُر از گل و قاصدک

شده پُر از پرنده

نُقل و نبات و لبخند

میهنِ ما شادِ شاد

کبری هاشمی

درس ۲۱ لاک پشت و مرغابی‌ها

دو مرغابی و یک لاک‌پشت، در کنار آبگیری زندگی می‌کردند. با گرم شدن هوا، آبگیر هم خشک شد. مرغابی‌ها مجبور شدند از آن جا بروند.

لاک‌پشت گفت: «من هم با شما می‌آیم.» مرغابی‌ها گفتند: «تو که نمی‌توانی مثل ما پرواز کنی.» لاک‌پشت غمگین شد. مرغابی‌ها با هم فکر کردند تا راهی پیدا کنند.

روز بعد، کلاغ و جغد دیدند که دو مرغابی چوبی را به منقار گرفته‌اند و لاک‌پشتی را با خود می‌برند. آن‌ها جیغ زدند و گفتند: «لاک‌پشت شده پرنده!»

مرغابی‌ها به لاک‌پشت گفته بودند که در راه، هر کس هر چه گفت،

گوش نکنند و جواب ندهد. او مدّتی ساکت ماند و بعد فریاد زد: «پریدم که پریدم!» اما تا دهانش را باز کرد، از بالا به زمین افتاد.

بازنویسی از کلیله و دمنه

غ غ غ غ

به دوستانت بگو

● چه پرنده‌هایی را می‌شناسی که در کنار آب زندگی می‌کنند؟

گوش کن و بگو

● چرا لاک‌پشت از بالا به زمین افتاد؟
● مرغابی‌ها وقتی که می‌خواستند پرواز کنند به لاک‌پشت چه گفتند؟

بازی

● معلم در یک پاکت تعدادی کلمه قرار می‌دهد. هر کس سه کلمه بیرون بیاورد که در آن‌ها صدای مشترک باشد، امتیاز می‌گیرد.

بگرد و پیداکن

● کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «غ غ غ غ» دارند.

درس آزاد محلّ زندگی من

این درس را دانش‌آموزان عزیز با کمک آموزگار خود بنویسند.

درس ۲۲ : پیامبر مهربان

پیامبر ما، حضرت محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)، در شهر مکه به دنیا آمد. روزی که پیغمبر (ص) به دنیا آمد، مادرش آمنه خیلی خوش حال شد.

پیامبر اعظم (ص) از همان کودکی بسیار مهربان بود اما در برابر ظلم و بدی هرگز آرام نمی‌نشست و با آن مبارزه می‌کرد.

یک شب در کوه، صدای فرشته‌ای را شنید که به او می‌گفت: «بخوان
به نام پروردگارت.»
روزی که حضرت محمد (ص) به پیامبری رسید، «روز مَبْعَث» نام دارد.
ما مسلمانان، این روز را جشن می‌گیریم.

ظ

به دوستانت بگو

- چه روزهایی را می‌شناسی که مردم در آن روزها جشن می‌گیرند؟
- درباره‌ی زندگی حضرت محمد (ص) چه می‌دانی؟

گوش کن و بگو

- پیامبر (ص) در چه شهری به دنیا آمد؟
- روز مبعث چه روزی است؟

نمایش

- ظرف شستن در آشپزخانه را نمایش بدهید.

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ض» دارند.
- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ظ» دارند.

کتاب‌خوانی

- اسم‌هایی را که در داستان هفته‌ی گذشته شنیده‌ای بگو.

پیغمبر ما

آن شب ستاره
روشن تر از پیش
*
روی زمین شد
از نور، شب شد
*
تا صبح آن شب
سرچشمه‌ی نور
*
زیرا در آن شب
از جانب حق
تا صبح بارید
مهتاب تایید
مانند گلشن
چون روز روشن
نوری به پا بود
غار حرا بود
پیغمبر ما
شد رهبر ما

علی اصغر نصرتی

جدول الفبای فارسی

صدا و شکل هر یک از حروف فارسی را یاد گرفتیم. اکنون اسم آن‌ها را یاد می‌گیریم.

ا	اَلِف	ص ص	صاد
ب ب	بِ	ض ض	ضاد
پ پ	پِ	ط ط	طا
ت ت	تِ	ظ ظ	ظا
ث ث	ثِ	ع ع	عین
ج ج	جِیم	غ غ	غین
چ چ	چِ	ف ف	فِ
ح ح	حِ	ق ق	قاف
خ خ	خِ	ک ک	کاف
د	دال	گ گ	گاف
ذ	ذال	ل ل	لام
ر	رِ	م م	میم
ز	زِ	ن ن	نون
ژ	ژِ	و و	واو
س س	سین	ه ه	هَ
ش ش	شین	ی ی	یِ

* خدایا، زبانم را به گفتن سخن حق، عادت بده.
امام سجّاد(ع)

روان خوانی

شادیم و پاک و خندان

شادیم و پاک و خندان

نور امید و ایمان

امروز در دبستان

در باغ سبز ایران

این است، با ما بخوان

جاوید باد ایران

ما کودکان ایران

در چشم‌های ما هست

ما مثل غنچه هستیم

فردا شویم یک گل

شعر و ترانه‌ی ما

پاینده باد اسلام

شکوه قاسم‌نیا

چهار فصل

هر سال چهار فصل دارد: بهار، تابستان، پاییز و زمستان.
در بهار هوا کم کم گرم می شود. برف کوهها آب می شود. درختان برگ
و شکوفه می دهند. عید نوروز، روز اول بهار است. آیا می دانی ماههای
فصل بهار، چه نام دارند؟

پس از بهار نوبت تابستان است. در این فصل، کشاورزان گندم و جو را
درو می کنند. بچه ها، شنا کردن در تابستان را دوست دارند. حالا بگو
نام ماههای فصل تابستان چیست؟

پاییز فصل سوم سال است. برگ بعضی درختان زرد می شود و می ریزد. مهر، ماه اوّل فصل پاییز است. در این ماه، مدرسه ها باز می شود. آیا می دانی نام ماه های فصل پاییز چیست؟

آخرین فصل سال، زمستان است. زمستان را با برف و سرما می شناسیم. آیا نام ماه های این فصل را می دانی؟ راستی، درباره ی آفریننده ی این همه زیبایی فکر کرده ای؟

داستان ...

داستان را به کمک تصویرها بخوان و یک نام قشنگ برای آن انتخاب کن.

سارا کوچولو در دفتر نقاشی، یک کشید. یک سرخ و سفید و

زبر و زرنگ که دانه می خورد. بعد در آن طرف ، یک کشید؛

قهوه‌ای و زیبا. که خوابید، سارا کوچولو از اتاق بیرون رفت.

از خواب پرید. چشمش به افتاد. چاق و چله، ترسید و سارا را

دید. آن را برداشت و یک کشید. افتاد توی رودخانه. زد

زیر خنده. ناگهان چشم روباه به سارا افتاد. آن را برداشت و را پاک

کرد و خروس را دنبال کرد. خروس هم بی کار نشد. یک کشید.

محکم به خورد. را برداشت و را پاک کرد. این بار

یک کشید و رفت بالای . هم می خواست از

بالا برود، ولی افتاد زمین. دیگر دنبال نرفت. چشم‌هایش را بست و توی

سر جایش خوابید. هم رفت سر جایش تا دانه بخورد.

نیایش

ای خدای مهربان، تو را شکر می‌کنیم که به ما توانایی دادی
تا خواندن و نوشتن را یاد بگیریم.
خدایا! از آموزگار خوب خود، سپاس گزاریم که به ما خواندن،
نوشتن و درست فکر کردن را یاد می‌دهد. از پدر و مادر دل‌سوز
خود، سپاس گزاریم که برای بزرگ کردن ما زحمت فراوان
می‌کشند.

خدایا! امروز که آخرین درس کتاب را می‌خوانیم، بسیار
خوش‌حالیم که می‌توانیم داستان‌های شیرین و کتاب‌های
آموزنده بخوانیم.

برای مشاهده‌ی فهرست کتاب‌های مناسب برای پایه‌ی اول
ابتدایی، رمزینه سریع پاسخ را اسکن کنید.

